

Bildande av Ryssbergens naturreservat i Nyköpings kommun

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken (1998:808) beslutar Nyköpings kommun att förklara det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Reservatets gräns märks i fält.

Reservatets namn ska vara Ryssbergens naturreservat.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar kommunen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet.

Nyköpings kommun fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., skötselplanen med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning, bilaga 2.

I enlighet med 21§ förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Nyköpings kommun att Statens fastighetsverk är förvaltare på Statens fastighetsverks mark (Stora Kungsladugården 2:1). På kommunens mark (Arnö 1:3) är Nyköpings kommun förvaltare.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Ryssbergens naturreservat
Naturvårdsregister ID	2044157
Kommun	Nyköping
Län	Södermanlands län
Lägesbeskrivning	5 km SV Nyköpings centrum
Församling/socken	Nicolai
Naturgeografisk region	25c, Södermanlands kust och skärgård
Kulturgeografisk region	Mellanbygden
Landskapsområde	Kustbygden Kiladalen-Kolmården
Areal	272 ha varav 246 ha produktiv skogsmark 56 ha föreskriftsområden enligt A6
Fastigheter (markägare)	del av Arnö 1:3 (Nyköpings kommun); del av Stora Kungsladugården 2:1 (Statens fastighetsverk)
Förvaltare	Nyköpings kommun (Arnö 1:3); Statens fastighetsverk (Stora Kungsladugården 2:1)
Nyttjanderätter/servitut	(se fastighetsförteckning, bilaga 3) Vägsamfällighet Karlbro-Bergstugan Väg delägarförvaltning Arnö ga:21 Ledningsrätt 0480-06/76.1
Arrenden	Lägenhetsarrende Friluftsförbundet Jaktarrende Ryssbergens Jaktklubb
Övrigt	Föreningen Sörmlandsleden

Syfte med reservatet

Syftet med Ryssbergens naturreservat är att bevara och utveckla ett stort tätortsnära skogsområde med friluftslivsanläggningar för att tillgodose kommuninvånarnas behov av rekreationsområde. Syftet är även att bevara biologisk mångfald samt bevara och vårda värdefulla naturmiljöer knutna till särskilt utpekade föreskriftsområden.

Syftet ska uppnås genom att:

- Reservatet förvaltas så det är attraktivt och lättillgängligt för besökare. Friluftsgård, lägerboende, parkeringar, motionsspår och övriga leder, skidbacken, vindskydd med eldstad hålls i gott skick. Ridleder och tydliga entréer med information om leder och naturvärden skapas.
- Området undantas från exploatering för bebyggelse, industrier och dylikt. Vissa byggnader och anläggningar som bidrar till reservatets syfte kan bli aktuella med kommunens och markägarens tillstånd.
- Skog finns i olika utvecklingsstadier. Särskilt värdefulla skogsbestånd är undantagna från konventionellt skogsbruk och sköts för att långsiktigt bevara eller utveckla naturvärden och värden för friluftslivet. Övriga skogsbestånd sköts enligt kriterierna i den svenska FSC-standard.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifter ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltare av reservatet eller av förvaltare utsedd uppdragstagare att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom reservatet. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normal drift, underhåll och tillträde till, vid tidpunkten för beslut, befintliga byggnader, el-, tele-, avloppsledningar, vägar och parkering.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är inom reservatet det förbjudet att:

1. Bedriva täkt av sten, grus, sand, jord eller lera.
2. Anordna upplag annat än som erfordras för skogsbrukets eller skidbackens behov.
3. Använda kemiska bekämpningsmedel eller gödsling i skogsbruket.
4. Dra fram nya luftledningar större än 10 KV.
5. Inplantera för området främmande djur- eller växtarter.
6. Inom föreskriftsområden markerade i bilaga 1.1 avverka träd och buskar annat än för naturvårdande skötsel.
7. Anlägga ny bilväg.

Utan kommunens och markägarens tillstånd är det förbjudet att:

8. Uppföra byggnad eller anläggning, bygga ut befintliga byggnader eller ersätta äldre befintlig byggnad.
9. Anlägga ny ledning i mark och luft samt uppföra mast eller antenn.
10. Spränga, gräva, schakta eller utföra fyllning.

Tillstånd enligt A8-10 kan bara ges till åtgärder som bidrar till reservatets syfte.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatets gränser.
2. Anläggningar för det rörliga friluftslivet såsom skidbacke, motionsspår, ridled eller vindskydd.
3. Uppsättning av informationsskyltar.
4. Skötselåtgärder såsom borttagning av ung gran, frihuggning av träd eller skapande av död ved.
5. Genomförande av inventeringar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av skogsförhållanden.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det för allmänheten förbjudet att:

1. Medföra hund som inte är kopplad på motionsspår och ridleder.
2. Rida på anlagda motionsspår.

Övriga bestämmelser

Nyköpings kommun vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med förbud mot körning i terräng för annat ändamål än jord- och skogsbruk.
- Jaktlagen (1987:259) 6§ om att hundar under tiden 1 mars -20 augusti inte får löpa lösa där det finns vilt. Under övrig tid ska hunden hållas under sådan tillsyn att den hindras från att förfölja vilt, när den inte används för jakt. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg ungar och bon är fredade enligt jaktlagen.
- Fridlysningsbestämmelserna. Vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Upplysningar

Beslutet gäller från den dag den vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd. C, vilka gäller omedelbart, även om de överklagas.

Finns det synnerliga skäl får Nyköpings kommun helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservat.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Sörmlands Nyheter.

Tillsynsmyndighet i reservatet är Miljönämnden i Nyköpings kommun enligt 9§ miljötillsynsförordningen (2011:13). I tillsynen ingår att se till reservatsföreskrifterna och bestämmelser följs.

Kommunens tillstånd enligt A8-10 söks hos Miljönämnden i Nyköpings kommun. Markägarens tillstånd enligt A8-10 söks hos Markförvaltning, Nyköpings kommun på kommunens mark, och hos Statens fastighetsverk på Statens fastighetsverks mark.

Statens fastighetsverk förvaltar skogen på sin fastighet och ansvarar för att förvaltningen är i enlighet med föreskrifterna och skötselplanen.

Nyköpings kommun, Markförvaltning, förvaltar skogen på sin fastighet och ansvarar för att förvaltningen är i enlighet med föreskrifterna och skötselplanen.

Nyköpings kommun, Naturvård, ansvarar för uppföljning av bevarandemål i hela reservatet och är samrådsinstans inför samtliga föryngringsavverkningar samt inför andra åtgärder när det bedöms nödvändigt.

Nyköpings kommun, Kultur- och fritidsnämnden, ansvarar för anläggningar för friluftslivet, informationsskyltar och dylikt i hela reservatet. Föreningen Friluftsförbundet i Nyköping sköter all drift och underhåll mot kommunalt bidrag.

Föreningen Friluftsförbundet i Nyköping äger byggnader och skidliften och hyr marken vid skidbacken av Nyköpings kommun.

Skogsvårdslagen där Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet gäller i reservatet, förutom i föreskriftsområden A6.

Dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får Miljönämnden i Nyköpings kommun med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Skälen för beslutet

Beskrivning av området

Tätortsnära. Området är lätt att nå och ligger ca 5 km från Stora torget i Nyköping och lika nära tätorterna Bergshammar och Svalsta väster om Nyköping. Även boende på Arnö har nära till området. Det finns två huvudentréer i dagsläget, den ena via golfbanan vid Ärila och den andra via grusvägen till Skillerhult, förbi en kastalruin.

En mängd olika friluftaktiviteter. Ryssbergen har höga bevarandevärden för olika typer av friluftaktiviteter. Motion, vandring, utflykt för skolor och förskolor, bär- och svampplockning, utförs- och längdskidåkning, cykling samt ridning. Ryssbergsbacken är Nyköpings närmaste skidbacke. Ryssbergsbackens friluftsgård och Ryssbergens lägerboende finns intill backen. Området erbjuder flera iordningställda motionsslingor i olika längder samt en del övriga stigar. Friluftsrämjandet i Nyköping som har sitt kansli vid Ryssbergsbacken sköter anläggningarna för friluftslivet, inklusive friluftsgården och lägerboendet, samt anordnar en mängd aktiviteter i området. Sörmlandsleden passerar området.

Landskaps- och skogskänsla. Området gränsar mot två befintliga statliga naturreservat, Svanviken-Lindbacke och Segelsta mosse. Från Ryssbergens topp är utsikten över Nyköping, Kiladalen, Svanviken och Lindbacke slående. På andra sidan bergstoppen breder skogen ut sig så långt ögat kan nå. Upplevelsen av att röra sig i en stor skog dominerar i området.

Skogen. Förutom området närmast skidbacken och enstaka före detta åkrar består reservatet av talldominerad barrblandskog. Rikligt med gamla tallar kan man hitta på ett flertal hållmarksimpediment och i en äldre naturskogsartad skog sedan tidigare skyddad som biotopskydd. Bergbranter med en spännande vegetation markerar skogens tvära avslutning mot Kiladalen. Här och där återfinns skogliga småvatten såsom bäckar och mindre kärr. Ett mål för skogsskötseln är att behålla skogens rekreativvärden genom att bibehålla en variationsrikedom i beståndstyper och successionsstadier.

Prioriterade bevarandevärden

Friluftsliv	Ett bra utbud av olika friluftslivsaktiviteter året runt, med anpassade anläggningar; upplevelsen av skogskänsla.
Kulturhistoriska spår	Skogens historia som virkesleverantör till Nyköpings slott, namnet Ryssbergen.
Naturtyper	Gamla skogar med tallekologi.
Strukturer	Gamla träd, död ved.

Förutsättningar för att bevara värdena är att skogen sköts med stort hänsyn till friluftslivets behov i hela reservatet och att skötselplanens intentioner följs.

Kommunens bedömning och intresseprövning

Nyköpings kommun anser att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar delvis går att förena med bevarande av områdets höga värden för friluftslivet.

Skyddsformen reservat anses lämplig eftersom miljöbalken anger att tillgodose behov av områden för friluftslivet kan vara ett syfte för reservatsbildning.

Nyköpings kommun bedömer att naturskydd av det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken.

Bildandet av reservatet är förenligt med kommunens planer och tidigare ställningstaganden. I den fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort (2013) är området utpekad som utredningsområde för skydd enligt miljöbalken, likaså i översiktsplanen för Nyköpings kommun (2013). Redan i kommunens naturvårdsplan (2008) är området utpekad som utredningsområde för naturskydd. Reservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö, Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag (blåmålklassning av skogliga bäckar).

Nyköpings kommun har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Innan beslut fattas om föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska Nyköpings kommun enligt 5 § i förordningen om områdesskydd (2007:1244) utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Kommunen bedömer att det saknas skäl för att genomföra en konsekvensutredning då påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad.

Ärendets beredning

2004 tog den ideella föreningen Friluftslivsfrämjandet i Nyköping kontakt med kommunekologen för att diskutera idéer om utveckling av rekreationsområdet Ryssbergen. Redan då önskade föreningen att området skulle skyddas som reservat, eftersom föreningen gör långsiktiga satsningar på rekreation i området. Friluftslivsfrämjandet är aktiv användare av markerna vid Ryssbergen sedan 1986.

2005 ansökte och fick Nyköpings kommun LONA-bidrag för att inventera lavar, mossor, svampar och fåglar samt ta fram skötselplan på sin del av

område. Informationsskyltar, vindskydd med eldstad och cykelanpassning av en sträcka av Sörmlandsleden är andra satsningar som blev också möjliga tack vare bidraget.

2011 yrkade Centerpartiet i en motion till kommunfullmäktige att Nyköpings kommun skulle utreda möjligheterna att formellt skydda området vid Ryssbergen. Motivet var att en kommun som menar allvar med att ge invånarna möjlighet att vistas i stadsnära skog och mark, samtidigt som den vill växa med 700 invånare per år, måste se till att skydda viktiga rekreationsområden.

Kommunfullmäktige beslutade att bifalla motionen och utreda möjligheten att bilda reservat på Ryssbergen. Att skydda marken i kommunens ägo räcker inte för att området ska fungera för friluftslivet, eftersom merparten av motionsspåren ligger på Statens fastighetsverks mark. Därför har kommunen fört en dialog med Statens fastighetsverk och 2014 träffades en överenskommelse mellan båda parter. Nyköpings kommun bildar ett kommunalt naturreservat på både kommunens och Statens fastighetsverks mark, totalt 272 ha. Statens fastighetsverk förblir markägare och förvaltare av sin fastighet.

Samtidigt har kommunen fört en dialog med Friluftsrämjandet som har långtgående planer på att anlägga Sveriges lättaste motionsspår på Ryssbergen och anpassa byggnader till personer med funktionshinder. Att området skyddas formellt är mycket viktigt för att föreningen ska kunna göra långsiktiga satsningar.

2015 fick Nyköpings kommun LONA-bidrag för att formellt skydda området, ta fram en skötselplan för hela området, markera reservatsgränser, ta fram entréskyltar och reservatsfolder samt röja en ridled för att undvika konflikter mellan ridning och annan motion.

23 juni 2105 hade Nyköpings kommun och Statens fastighetsverk samrådsmöte med Länsstyrelsen i Södermanlands län och Skogsstyrelsen.

Mellan 1 juli och 18 september 2015 var förslagen på reservatsbeslut, reservatsföreskrifter och skötselplan ute på samråd. Vid ett informationsmöte 2 juli 2015 deltog representanter från Friluftsrämjandet, Nyköpings Golfklubb, Fågelföreningen Tärnan, Föreningen Sörmlandsleden, Ryssbergens Jaktklubb och närboende. Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet, Vattenfall, Friluftsrämjandet, Länsstyrelsen i Södermanlands län och Statens fastighetsverk har kommit med skriftliga yttranden som innebär endast mindre ändringar i beslut, föreskrifter och skötselplan jämfört med remissversionen. Den kompletta samrådsredogörelsen finns i bilaga 4.

Bilagor

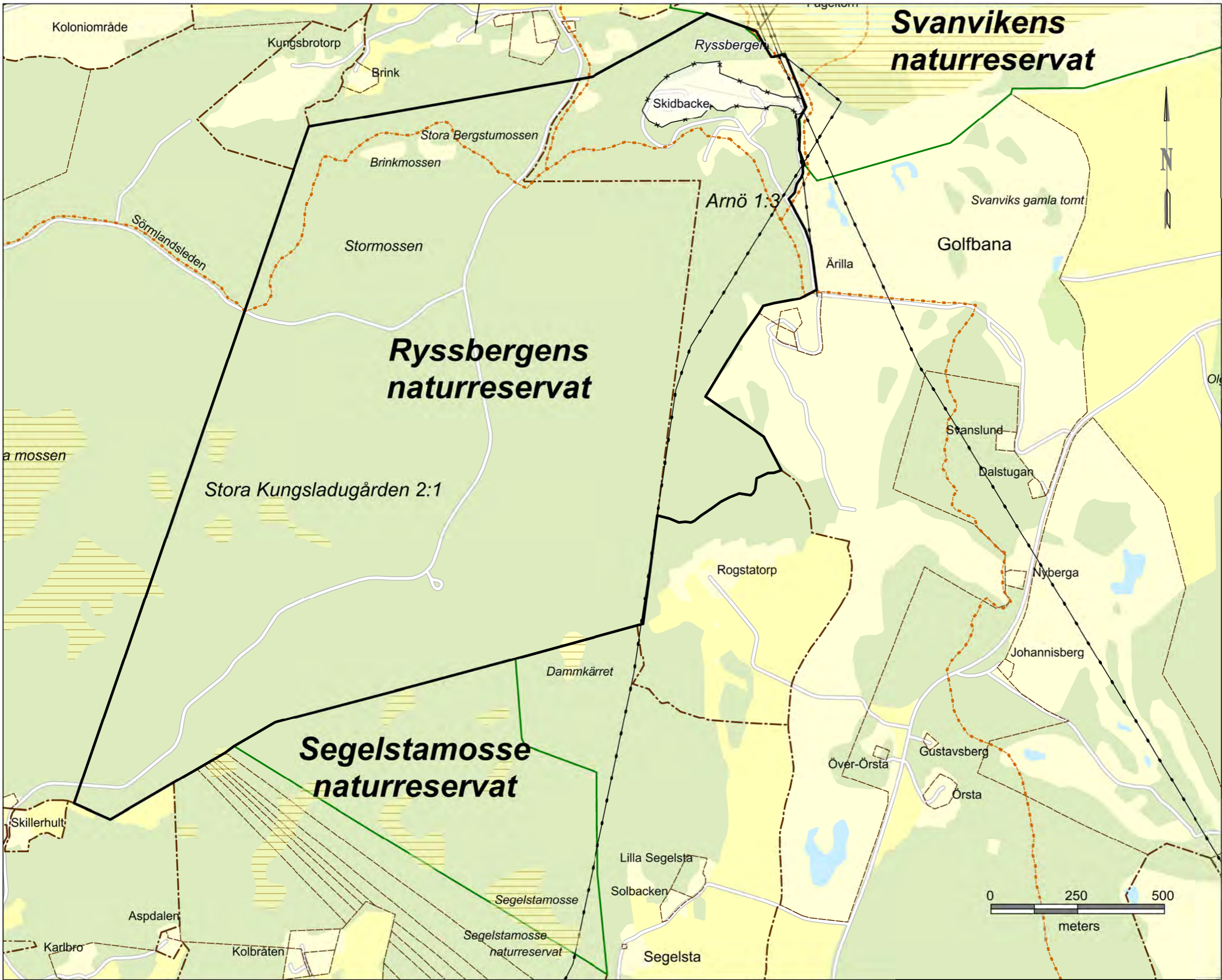
1. Beslutskartor.
2. Skötselplan.
3. Fastighetsförteckning.
4. Samrådsredogörelse.
5. Hur du överklagar beslutet.

Sändlista

Statens fastighetsverk
Friluftsrämjandet i Nyköping
Föreningen Sörmlandsleden
Ryssbergens jaktklubb
Vattenfall
Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet
Delägare i väg Arnö ga:21

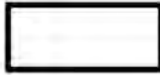
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Skogsstyrelsen Sörmland-Örebro distrikt
Lantmäteriet
Sveriges Geologiska Undersökning
Riksantikvarieämbetet
Sörmlands museum

Naturskyddsföreningen södra Sörmland
Fågelföreningen Tärnan
Sörmlands Ornitologer
Sörmlandsentomologer
Botaniska Sällskapet i Stockholm
Nyköpings Frisksportarklubb

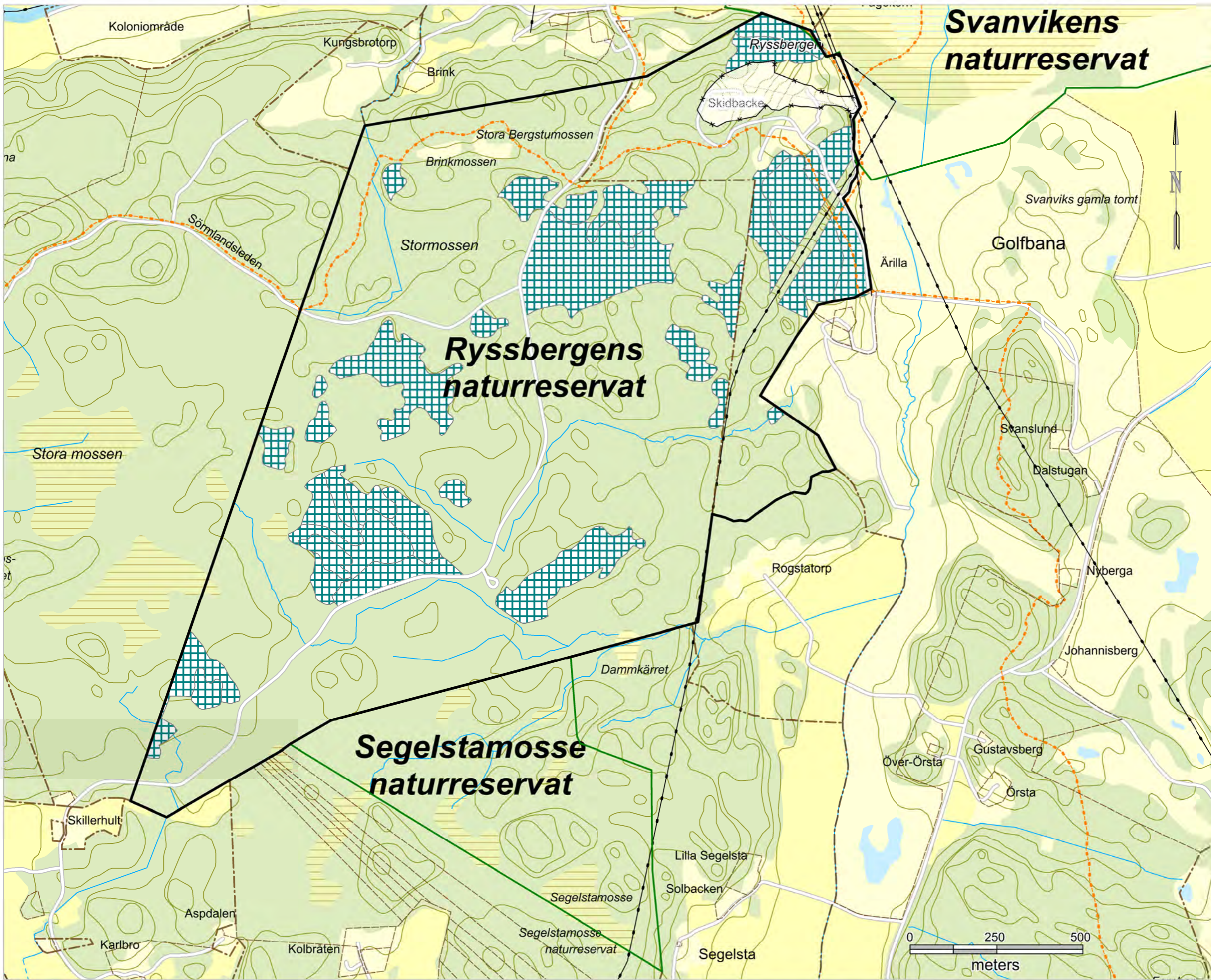

Bilaga 1.Beslutskarta.
 Tillhör Kommunens beslut
 om Ryssbergens naturreservat.
 Dnr SHB14/243
 Dnr KK14/734
 Dnr KK15/733

Teckenförklaring

Ryssbergens
 Naturreservat

Bilaga 1.1 Beslutslista med föreskriftsområden enligt A6
 Tillhör Kommunens beslut om Ryssbergens naturreservat.
 Dnr SHB14/243
 Dnr KK14/734

Dnr KK15/733

Svanvikens naturreservat

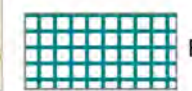
Ryssbergens naturreservat

Segelstamosse naturreservat

Teckenförklaring

Ryssbergens naturreservat

Föreskriftsområden enligt A6

Labels on the map include: Koloniområde, Kungsbrotorp, Brink, Stora Bergstumossen, Brinkmossen, Stormossen, Skidbacke, Ryssberger, Sörmlandsleden, Stora mossen, Stanslund, Dalstugan, Nyberga, Rogstatorp, Dammkärret, Johannisberg, Segelstamosse, Solbacken, Segelstamosse naturreservat, Segelsta, Lilla Segelsta, Över-Örsta, Gustavsberg, Örsta, Skillerhult, Aspdalen, Karlbro, Kolbråten, Svanviks gamla tomt, Golfbana, Ärilla, and Svanvikens naturreservat.

Datum
2015-10-27

Skötselplan för Ryssbergens naturreservat

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syfte med reservatet

Syftet med Ryssbergens naturreservat är att bevara och utveckla ett stort tätortsnära skogsområde med friluftslivsanläggningar för att tillgodose kommuninvånarnas behov av rekreationsområde. Syftet är även att bevara biologisk mångfald samt bevara och vårda värdefulla naturmiljöer knutna till särskilt utpekade föreskriftsområden.

Syftet ska uppnås genom att:

- Reservatet förvaltas så det är attraktivt och lättillgängligt för besökare. Friluftsgård, lägerboende, parkeringar, motionsspår och övriga leder, skidbacken, vindskydd med eldstad hålls i gott skick. Ridleder och tydliga entréer, med information om leder och naturvärden skapas.
- Området undantas från exploatering för bebyggelse, industrier och dylikt. Vissa byggnader och anläggningar som bidrar till reservatets syfte kan bli aktuella med kommunens och markägarens tillstånd.
- Skog finns i olika utvecklingsstadier. Särskilt värdefulla skogsbestånd undantas från konventionellt skogsbruk och sköts för att långsiktigt bevara eller utveckla naturvärden och värden för friluftslivet. Övriga skogsbestånd sköts enligt kriterierna i den svenska FSC-standarden.

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1. Naturtyper och bevarandevärden

Uppskattade arealer av naturtyper (ha):

Skogsmark	254 ha skogsmark varav 246 ha produktiv skogsmark och 56 ha i föreskriftsområden enligt A6
Hällmarksskog	26,7 ha
Sumpskog med äldre tall	3,1 ha
Bergbranter	3,0 ha
Lövskog med lundkaraktär	1,2 ha
Bäckravin	0,2 ha
Gammal naturskogsartad skog	10,2 ha
Äldre barrblandskog	11,4 ha
Tallskog	84 ha
Granskog	11,8 ha
Barrblandskog	36,8 ha
Blandskog	0,6 ha
Ungskog	65,7 ha
Övrig mark	17,5 ha
Öppen mark (skidbacke mm)	9,5 ha
Övrigt (väg, kraftledningsgata)	8,0 ha

Prioriterade bevarandevärden

Friluftsliv	Ett bra utbud av olika friluftslivsaktiviteter året runt, med anpassade anläggningar; upplevelsen av skogskänsla.
Kulturhistoriska spår	Skogens historia som virkesleverantör till Nyköpings slott, namnet Ryssbergen.
Naturtyper	Gamla skogar med tallekologi.
Strukturer	Gamla träd, död ved.

2.2. Naturgeografiska förhållanden

Reservatet utgör den nordöstra kanten av det bergiga skogsområdet Kolmården, med tydliga förkastningsbranter mot Kiladalen och den tidigare havsviken vid Svanviken. Från tidig medeltid fram till idag har strandlinjen förskjutits cirka tre kilometer mot öster, så att Kilaån idag mynnar endast några hundra meter från Nyköpingåns utlopp. Mot väster och norr öppnar sig vidsträckta lerslätter. Den bördiga Kiladalen sträcker sig ytterligare drygt två mil mot väster.

Reservatet vilar på en urbergplatå med höjder mellan 25 m och 63 m över havet, högst är själva Ryssbergen. Berggrunden består mest av gnejs, lösa avlagringar av sandig morän. Glacial lera har samlats i de lägsta områdena som människan ofta har dikat ur och brukat för odling eller skog, t.ex. Stormossen. Ett antal mindre kärr och mossar med torv finns också.

2.3. Historisk och nuvarande markanvändning

2.3.1. 1100-1600 talet: Kilakastalen, Nyköpingshus och Stora Kungsladugården

Platsen för nuvarande Kungsladugården har varit bebodd länge, vilket bland annat gravfält och en labyrinth från järnåldern vittnar om. Här har även funnits ett medeltida försvarstorn, en så kallad kastal. Kilakastalen byggdes under den tidiga medeltiden på en liten ö invid den dåtida Kilaåns mynning, längst in i en havsvik av Östersjön, och var ett försvarstorn mot skepp i Arnöån på väg in i Sörmland.

Stora Kungsladugården finns omnämnd skriftligt vid 1500-talets mitt men det borde ha funnits en ladugård under Nyköpingshus på platsen även tidigare. Under 1500-talet fungerade Stora Kungsladugården som hovleverantör av spannmål och andra förnödenheter åt slottet Nyköpingshus. Fyra kungsladugårdar anlades av Hertig Karl för detta ändamål. Centrum för administrationen låg på Stora Kungsladugården som också hade mest mark och brukades som kungsladugård längst. Efter branden i Nyköpingshus 1665 och hovets centralisering av kungamakten till Stockholm ändrades kungsladugårdarnas användning.

2.3.2. 1700-talet

Lördagen den 24 juli 1719 seglade cirka 4000 ryska soldater in i Stadsfjärden och gick i land i Brandholmen. Kanoneld från Nyköpingshus fick dem att vända och landstiga på andra sidan fjärden istället, vid Branthäll. Ryssarna vandrade sedan till Arnö gård längs Nävekvarnsvägen förbi Svanvik och Ärla upp till Ryssbergen, därav namnet. Från Ryssbergens topp försökte de beskjuta Nyköping med sina kanoner men nådde inte fram till stadens centrum 3 km bort. De fick vandra vidare efter Skillerhultsvägen ned mot Kungsbron över Kilaån. På den vägen lyckades de ta sig fram till Nyköping.

Nyköpingsborna hade hunnit lämna staden när den sattes i brand vid 8-tiden på söndagen den 25 juli. Inom ett par timmar hade stadens trähus brunnit ner helt, endast kyrkorna skonades.

2.3.3. 1800-1900 talet

På häradsekonomska kartan 1897-1901 är markanvändningen i reservatet snarlikt dagens med barrskog som dominerar. Stugan vid Ryssbergen är utpekad som BT båtmanstorp. Svanviken var då fortfarande en havsvik.

På ekonomiska kartan från 1958 ingår en stor del av skogen närmast Ryssbergen som idag tillhör kommunen (del av Arnö 1:3) fortfarande i fastigheten Stora Kungsladugården. Några mindre uppodlade åkrar finns i nordvästra delen av reservatet, varav den största är 5 ha och omnämns som Stormossen, ett namn som fortfarande används idag. Stormossen bestod fortfarande av öppen mark på ekonomiska kartan och planteras med gran först för cirka 30 år sedan.

Sedan 1980 driver Friluftsförbundet Ryssbergens skidanläggning.

Med början 1985 har masstippling pågått till Ryssbergen med planer att bygga ut den befintliga backen. 2007 uppskattades att så mycket som 2,5 miljoner ton schaktmassor har fraktats till Ryssbergen. Masstipplingen upphörde för några år sedan.

2.3.4. Idag

Idag är reservatet ett stort skogsområde nära staden Nyköping och tätorterna Arnö, Bergshammar och Svalsta, där det bedrivs skogsbruk och en mängd olika friluftslivsaktiviteter. Ryssbergen har blivit ett av Nyköpings mest populära rekreationsområden med längd- och utförsåkning på vinter och motion och andra aktiviteter resten av året. Friluftsförbundets engagemang och Nyköpings kommuns satsningar är nycklarna till Ryssbergens framgång hittills och i framtiden.

2.4. **Områdets bevarandevärden**

2.4.1. Bevarandevärden för friluftslivet

Ryssbergen är lätt att nå och ligger ca 5 km från Stora torget i Nyköping och lika nära tätorterna Bergshammar och Svalsta väster om Nyköping. Även boende på Arnö har nära till området. Det finns två huvudentréer i dagsläget, den ena via golfbanan vid Ärila och den andra via grusvägen till Skillerhult, förbi en kastalruin.

Ryssbergen har höga värden för olika typer av friluftslivsaktiviteter: motion, vandring, utflykt för skolor och förskolor, bär- och svamplockning, utförs- och längdåkning, cykling, ridning. Sörmlandsleden passerar området. Ryssbergsbacken är Nyköpings närmaste skidbacke. Ryssbergsbackens friluftsgård och Ryssbergens lägerboende finns intill backen. Området

erbjuder flera iordningställda motionsslingor i olika längder samt en del övriga stigar. Friluftsförbundet i Nyköping som har sitt kansli vid Ryssbergsbacken sköter anläggningarna för friluftslivet, inklusive friluftsgården och lägerboendet, samt anordnar en mängd aktiviteter i området: klappjakten, Valborg, Lidingöloppet on tour m.m. Sedan några år tillbaka är all verksamhet inom Friluftsförbundet knuten till Ryssbergen förutom kajak och långfärdsskridskor. 2015 hade Friluftsförbundet i Nyköping 850 medlemmar och sålde ca 1300 st. liftkort.

Även fågelskådning är en vanlig aktivitet i området: från Ryssbergen har man vid utsikt över våtmarken vid Svanviken. Fågelföreningen Tärnan har vintertid en fågelmatningsstation vid Skillerhultsvägen som gör det lätt att komma nära och studera vinterns fåglar i reservatet.

Framtida utveckling

Friluftsförbundet har långtgående planer på att anlägga ett 2,5 km motionsspår för personer med funktionshinder, "Sveriges lättaste motionsspår". Spåret kommer att ha elljus och fungera som lättillgängligt motionsspår på sommar och möjliggöra dubbla skidspår på vinter. I konceptet ingår även en ny bilparkering vid grusvägen till Skillerhult för att göra spåret tillgängligt från flera håll. Dessutom ingår handikaptoalett och handikappanpassning av lokalerna vid Ryssbergen. Satsningarna kommer att göra Ryssbergen attraktivt för flera målgrupper utöver personer med funktionshinder: familjer med barnvagn, nyinflyttade till Nyköping som inte vågar sig rakt in i skogen och mer långväga besökare som också söker sig till en lättillgänglig natur.

Det finns flera sätt att komma nära naturen bl.a. har mountainbikecykling och ridning ökat dramatiskt under de sista tio åren. Med fler användare ökar risken för konflikter, samtidigt som det ger en insikt om naturutnyttjandens mångfald. I samband med bildande av reservatet kommer en rid-led att röjas och skyltas, som eventuellt kan kombineras med MTB-led. Förhoppningen är att ridleden även kan fungera i ett större perspektiv och vara en attraktion för inflyttning till Nyköping med omnejd och för turister.

2.4.2. Biologiska bevarandevärden

Reservatet domineras ytmässigt av skog, huvudsakligen talldominerad barrblandskog med hållmarkstallskog på höjderna och barrblandskog inblandad med lite löv i de lägre delarna. Andelen ung och medelålders skog är stor.

Trots att skogen har brukats under 100-tals år finns i reservatet ett flertal värdefulla skogsmiljöer ur ett naturvårsperspektiv: hållmarker och hållmarksskogar, naturskogsartad barrskog, sumpskogar, bergbranter, bäckravin, lövskog med lundkaraktär och skogliga småvatten. Ofta är dessa miljöer utpekade som nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden av

Skogsstyrelsen. Kring det före detta Domänreservatet är sedan 2012 ett område skyddat som biotopskydd.

Tallen är karaktärträdet i reservatet och vissa gamla tallar uppnår en ålder uppemot 200 år. Förekomst av talticka och pansarbark är tecken på hög ålder på tallarna.

2005-2006 beställde Nyköpings kommun naturinventeringar på sin del av området.

Vid 2006 års fågelinventering registrerades 64 arter som säkra eller presumtiva häckfåglar varav 40-50 bedömdes häcka regelbundet. Bland för området lite ovanligare arter kan häckande bivråk, nattskärra och stjärtmes nämnas. Möjliga häckande arter är även sparvhök och ormvråk, även morkulla och kattuggla kan mycket väl häcka i området. Gröngöling, spillkråka och mindre hackspett är andra arter som regelbundet utnyttjar området men det är osäkert om de är regelbundna häckare. Överlag noteras relativt få par av hålhäckande arter, troligtvis avspeglade bristen på lämpliga boträd, ändå häckar talltita, tofsmes och svartmes i området med flera par.

En lavinventering visade på förekomst av bl.a. sotlav, skriftlav, gryning blåslav och ärgspik, där framförallt sotlav har ett högt signalvärde.

Under en mossinventering registrerades sammanlagt 72 arter i bergbranterna mellan Ärila och Ryssbergen varav de mest intressanta var: asphättemossa, grov baronmossa, guldockmossa, krusig ulotta, platt fjädermossa och stubbspretmossa.

I en svampinventering registrerades flera intressanta arter. Bland tickorna förekom bl.a. gränsticka, granticka, trådticka och hasselticka. Dessutom förekommer talticka i hällmarksskogen söder om det inventerade området (Källa Skogsstyrelsen 2013). Av marksvampar kan nämnas kastanjefjällskivling, luddtrådsskivling, broskboll, broskknös och dvärgpig. Totalt har 280 svamparter hittats.

För insekter har ingen inventering genomförts men spår av myskbock, granbarkgnagare och vågbandad barkbock har noterats.

Artnoteringar

Rödlistade arter enligt utdrag från Artportalen 2000-2015 och kommunala naturinventeringar 2005-2006. Rödlistekategori följer: ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala. NT=nära hotad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad.

Artnamn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori
Kärlväxter		
Knärot	Goodyera repens	NT
Skogsalm	Ulmus glabra	CR
Åkerrättika	Raphanus raphanistrum	VU
Åkerrödtoppa	Odontites vernus	NT
Svampar		
Barrviolspindling	Cortinarius harcynicus	NT
Gul taggsvamp	Hydnellum geogenium	NT
Granticka	Phellinus chrysoloma	NT
Gränsticka	Phellinus nigrolimitatus	NT
Motaggsvamp	Sarcodon squamosus	NT
Tallticka	Phellinus pini	NT
Fåglar		
Bivråk	Pernis apivorus	NT
Duvhök	Accipiter gentilis	NT
Gröngöling	Picus viridis	NT
Gulspurv	Emberiza citrinella	VU
Havsörn	Haliaeetus albicilla	NT
Kungsfågel	Regulus regulus	VU
Mindre hackspett	Dendrocopos minor	NT
Nötkråka	Nucifraga caryocatactes	NT
Spillkråka	Dryocopus martius	NT

2.4.3. Kulturhistoriska bevarandevärden

Stora Kungsladugårdens historia som kunglig leverantör åt Nyköpings slott är en viktig del av reservatets kulturhistoria. Skogsbruk för virkesproduktion har varit områdets huvudsakliga användning under minst 500 år

Namnet Ryssbergen knyter an till händelserna 1719, se 2.3.2 ovan.

Vägen till Ryssbergen förbi Ärila gård är en gammal väg som inte ändrat sträckning på flera hundra år.

Fornlämningar och kulturlämningar: På högsta krönet av kalbergsplatån mellan Ryssbergsbacken och Svanviken (f.d. havsvik) finns rester av en 8 m bred stensättning daterad till bronsålder-järnålder (1800-500 f. Kr.). Ytterligare 2-3 lite mindre stensättningar finns i skogen längre söderut.

Kring Ryssbergen återfinns kulturlämningar som tyder på människans tidigare användning av området, såsom torpgrund, fossilåker, stenhägnad, brott, kolbotten och rester efter kolarkoja.

2.5. Källförteckning

Artportalen. www.artportalen.se ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Karlsson, B. 2006 *Inventering av mossor och svampar vid Ryssbergen*. Nyköpings kommun.

Lantmäteriet. *Ekonomiska kartan 1958. Häradsekonomiska kartan 1897-1901. Generalstabskartan 1877*.

Lantmäteriet och Stadsingenjörskontoret i Nyköping. 1987 "Historiska kartor : 9 grafiska blad över Nyköping med omgivning 1670-1986".

Norberg, L. & Pettersson, B. 2009. *Forskningsundersökning Kilakastalen*. Sörmlands museum. Arkeologiska meddelanden 2009:1.

Riskantikvarieämbetet. *Fornsök*.

Rydberg, H. 2006. *Svampinventering i två nyckelbiotoper*. Nyköpings kommun.

Sellberg, R. 2005. *Lavininventering i området Ryssbergen*. Nyköpings kommun.

Sveriges geologiska undersökning. *Berggrundskartan. Jordartskartan*.

Statens fastighetsverks hemsida. www.sfv.se

Wahlén, L. 2006. *Fågelinventering av Ryssbergens friluftsområde april-juni 2006*. Nyköpings kommun.

PLANDEL

3. Övergripande mål

Ryssbergen har höga bevarandevärden för varierande typer av friluftaktiviteter. Utbudet av friluftaktiviteter med anpassade anläggningar ska öka i reservatet, med t.ex. rid- och MTB-led och motions slinga för personer med funktionshinder. Även övrigt friluftsliv ska gynnas i reservatet.

Upplevelsen av att röra sig i en stor skog dominerar i området. Därför är en grundläggande målsättning för skogsskötseln att behålla och utveckla naturupplevelsen - skogskänslan för allmänhetens rörliga friluftsliv. Samtidigt måste beaktas att skogsbruk för virkesproduktion har varit områdets huvudsakliga användning under minst 500 år, med början då Stora Kungsladugården var leverantör till Nyköpings slott, och att ett utnyttjande av skogliga råvaror därmed ingår i reservatets kulturhistoria.

Skogen är mestadels ung eller medelålders och få gamla bestånd finns kvar, och då på lågproduktiv mark eller i tidigare skyddade områden. Med lämpliga skötselmetoder - fri utveckling, naturvårdsskötsel eller att hålla skogen längre än till mogen ålder och undvika kala hyggen där det går - kommer skogen på sikt att få en högre medelålder som gynnar både naturupplevelsen och biologisk mångfald.

I skogsmiljöer som redan nu är värdefulla ur ett naturvårdsperspektiv ska den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas. Reservatet utgör en grön korridor för djur- och växtarter mellan Kolmårdens skogsbälte och Nyköpings tätort, särskilt då det omges av två befintliga naturreservat: Segelstamosse och Svanviken-Lindbacke.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

4.1. Friluftslivet

4.1.1. Området kring skidbacken

Området omfattar själva skidbacken med lift, tillfartsväg, parkering, öppna gräsytor samt en del brynzoner. Inom området finns även ekonomibyggnader som hör till skidanläggningen, själva Ryssbergsstugan med samlings/serveringslokal, ombytesrum, bastu och kontor, och byggnader som hyser lägerboende/vandrarhem. Två vindskydd i vinkel och flera grillplatser finns även i området. Ryssbergens topp används inte till något särskilt idag men det finns planer på sikt att få upp skidliften ända upp och göra i ordning ett spår för mountainbike. Utsikten därifrån är magnifik dels över Svanviken-Lindbacke, gården vid Stora Kungsladugården och Nyköping, dels över skogen.

Bevarandemål: Bevara och hålla gräsyterna öppna, vårda brynen samt underhålla befintliga byggnader och anläggningar för friluftslivet.

Åtgärd: Markvård i form av slåtter/gräsklippning av öppna gräsytor där vissa delar bör tillåtas blomma före åtgärden. Viss främst estetisk vård av skogsbryn. Vård och underhåll av samtliga anläggningar och byggnader.

4.1.2. Motionsspår

Idag finns anlagda motionsspår på 5 km, 2,5 km och 1 km som regelbundet sköts av Friluftsrämjandet. Föreningen har planer på att anlägga ett motionsspår på 2,5 km anpassat för personer med funktionshinder. När handikappspåret är i full funktion kan det vara aktuellt att lägga ner delar av nuvarande spår på 2,5 km.

Bevarandemål: Hålla nuvarande motionsspåren i gott skick. Främja anläggning av motionsspår anpassad för personer med funktionshinder. Fler befolkningsgrupper ska kunna utnyttja området för motion och aktiviteter.

Åtgärd: Underhåll av lager och dränering av motionsspåren. Vid behov gren- och slyröjning 3 m på vardera spårets mitt.

4.1.3. Milspår

Drygt hälften av ett milspår ligger inom reservatet. Milspåret har inte haft samma standard som andra motionsspår på många år men utgör bra komplement för längre motionsturer.

Bevarandemål: Hålla den delen av milspåret inom reservatet som terrängspår med karaktär av naturstig.

Åtgärd: Hålla spåret öppet, underhålla broar och dylikt.

4.1.4. Sörmlandsleden

Sörmlandsleden passerar reservatets norra del. Många vandrar på Sörmlandsleden, både människor från regionen och turister. Närheten till Skavsta gör att antalet utländska vandrare som upptäcker Sörmlandsleden ständigt ökar, och då särskilt i Nyköpings närhet.

Bevarandemål: Sörmlandsleden är en stor tillgång och ska fortsatt passera genom reservatet.

Åtgärd: Ev. ledskötsel och informationsinsatser samordnas med Föreningen Sörmlandsleden.

4.1.5. Ridled

Nyköpings kommuns avsikt är att möjliggöra många olika friluftaktiviteter i reservatet. Men vissa aktiviteter såsom ridning eller cykling kan innebära skador på känslig mark eller på motionsspår och konflikter med andra utövare av friluftsliv. Därför kommer en ridled på ca 5 km att röjas och skyltas upp i reservatet. Ambitionen är att kombinera med en led för mountainbike på hela eller åtminstone del av slingan samt att knyta den nya ridleden till pågående liknande projekt utanför reservatet.

Bevarandemål: Erbjud ett bra alternativ för ridning inom reservatet. Undvika konflikter mellan utövare av friluftsliv. Undvika bestående markskador.

Åtgärd: Anlägga och skylta en 5 km ridled i reservatet som delvis kan kombineras med MTB-led. Knyta an till pågående liknande projekt utanför reservatet. Det är förbjudet att rida på anlagda motionsspår inom reservatet enligt föreskrift C2.

4.1.6. Andra aktiviteter och anläggningar

Utbudet av friluftaktiviteter med anpassade anläggningar ska öka i reservatet. Till exempel vill Friluftsrämjandet utveckla "Skogsmullestigen" och anlägga en 2,5 km motionsslinga för personer med funktionshinder, som kan omvandlas till dubbla skidspår på vinter.

Bevarandemål: Möjligheter till aktiviteter och upplevelser kopplade till motion och friluftsliv ska öka i reservatet.

Åtgärd: Främja aktiviteter och anläggningar för friluftslivet som bidrar till reservatets syfte.

4.1.7. Information

Idag finns tre entréskyltar som har satts upp 2007 i kommunens del av reservatet, samt information om barnnaturskog vid biotopskyddet.

Bevarandemål: Reservatets entréer ska vara tydligt markerade med entréskyltar där besökaren kan läsa om områdets värden för friluftslivet samt

natur- och kulturvärden. Att reservatet finns och vad det erbjuder ska kommuniceras effektivt till potentiella besökare.

Åtgärd: Tre nya entréskyltar sätts upp vid reservatets entréer med karta och information om friluftslivet, natur- och kulturvärden. En reservatsfolder tas fram och skickas ut till samtliga Nyköpingsbor med omnejd. Aktuell information om reservatet finns på kommunens och Friluftsförbundets hemsidor.

4.2. Skötsel av skog

Skogsbruk enligt gröna skogsbruksplaner och FSC principer och kriterier bedrivs i Ryssbergens naturreservat. Forest Stewardship Councils (FSC) principer och nationella kriterier enligt svensk standard går långt i sin strävan att säkerställa en god miljöhänsyn, se bilaga 2.4. Inför förnygringsavverkning sker alltid samråd med Nyköpings kommun, Naturvård.

Förnygringsavverkningar får inte ske under perioden 20 april-20 juni. I hela området tas hänsyn till friluftslivet och dess upplevelsevärden. Särskilt stor hänsyn tas i de områden som används mest.

Skogsbestånd med höga naturvärden lämnas orörda (NO) eller sköts med naturvårdande åtgärder (NS).

4.2.1. Naturvårdsmål orörd NO

Skogen lämnas i huvudsak för fri utveckling. Syftet med orördhet är att bevara eller skapa en skogsmiljö opåverkad av människan där framförallt kontinuitetskrävande arter kan hitta sin livsmiljö.

Hällmarksskog med fri utveckling (Avdnr. 294 och 305, totalt 4,6 ha): På hällmarkerna är jordtäcket obefintligt eller mycket grunt och skogen lågproduktiv eller direkt impediment. I svackorna finns mera jord och där växer lite mer produktiv hällskog. Hällmarksskogar är spridda i hela reservatet och tre av dem består av lite större områden över 5 ha. De har stor betydelse för värmeälskande arter, både insekter och växter, eftersom bergen nattetid avger den värme som har ackumulerats dagtid. Då hällmarksskogen är lågproduktiv har den påverkats mindre av skogsbruk och knotiga tallar upp till 200 år gamla är ingen ovanlig syn. På vissa gamla tallar växer tallticka.

Bevarandemål: Arealen hällmarksskog med fri utveckling ska inte minska.

Skötsel: Hällmarksskogarna lämnas för fri utveckling. Särskilt döda stående och liggande stammar får ligga kvar i bestånden eftersom död ved ofta är en bristvara. Vid behov bör unggran som växer in i hällmarksskogens produktivare delar tas bort. Strukturer och arter typiska för hällmarksskogen såsom gamla tallar, död ved och tallticka följs upp.

Sumpskog med äldre tall (Avdnr 41, 42 och 44): Fuktiga skogar och sumpskogar där 90-110 år gammal tall dominerar trädskiktet. En hel del torra träd och lågor och den fuktiga miljön gynnar bl.a. vedsvampar och insekter.

Bevarandemål: Arealen sumpskogar med äldre tall som lämnas för fri utveckling ska inte minska.

Skötsel: Fri utveckling.

Bergbranter (Avdnr. 295 och 307): Ryssbergens platå avgränsas skarpt med bergbranter i områdets nordöstra del. En bergbrant mot Kilaån avgränsar hällmarken strax norr om skidbacken. Där har ett objekt med naturvärden pekats ut, med förekomst av arter såsom gräshakmossa, vågig praktmossa och sotlav och trådticka på gammal gran. Intill bilvägen upp till skidbacken finns en östvärd bergbrant utpekad som nyckelbiotop, med gamla tallar och lövträd bl.a. gamla almar i skogsbrynet. En ymnig mossflora växer på block, lodytor och bergvägar, bl.a. grov baronmossa, fällmossa och guldlockmossa. På gamla hasselbuskar växer hasselticka.

Bevarandemål: Bevara bergbranternas karaktär och slå vakt om att de för området typiska arterna av framförallt mossor kan leva vidare och inte minskar i täckningsgrad.

Skötsel: I huvudsak fri utveckling. Punktinsatser runt inväxande ädla lövträd (ek och alm) och hassel bör utföras om behov uppstår. Ett antal strukturer och arter typiska för bergbranterna väljs och följs upp såsom död ved, ett antal mossarter, hasselticka och sotlav.

Lövskog med lundkaraktär (Avdnr. 302): yngre till medelålders lövdominerad busk- och trädvegetation av delvis lundkaraktär: björk, rönn, hägg och en del grov hassel. Inom områdets nordöstra del, med den mest markanta lundkaraktären, finns en kalkkälla iordningställd av föreningen Sörmlandsleden.

Bevarandemål: Bevara områdets lundkaraktär vilket bl.a. gynnar fågelarter knutna till lundmiljö.

Skötsel: Vissa punktinsatser i form av plockhuggning för att gynna enskilda buskar och trädindivider kan utföras men lundkaraktären runt källan får inte spolieras.

Bäckravin (Avdnr. 310): Intill golfbanan finns ett litet bäckdråg med slingrande bäck och ravinbildning. Äldre gran dominerar, mot den öppna marken med ett rikligt inslag av löv främst asp. Området är utpekad som objekt med naturvärde av Skogsstyrelsen.

Bevarandemål: Bevara bäcksträckning och ravin med skuggande och fuktighetsgynnad vegetation.

Skötsel: I huvudsak fri utveckling. Avverkning av enstaka yngre granar kan bli aktuell.

4.2.2. Skötsel av skogar med naturvårdande skötsel NS

Naturvårdande skötselåtgärder är ett effektivt sätt att snabba på utvecklingen av bättre livsmiljö för arter, t.ex. genom att aktivt skapa mer död ved, frihugga värdefulla träd eller systematiskt röja bort inväxande gran.

Hällmarksskog med naturvårdsskötsel (Avdnr. 15, 17, 27, 29, 33, 34, 35, 48, 54, 64 och 65.1, totalt 22,1 ha):

Bevarandemål: Arealen hällmarksskog ska inte minska. Mängden död ved ökar i hällmarksskogar med naturvårdsskötsel.

Skötsel: Döda stående och liggande stammar får ligga kvar i bestånden eftersom död ved ofta är en bristvara. Vid behov gallras yngre tallar för att miljön inte ska bli för tät och att arter som är beroende av mer exponerade gamla tallar inte ska missgynnas. Unggran som växer in i hällmarksskogens produktivare delar tas bort. Strukturer och arter typiska för hällmarksskogen såsom gamla tallar, död ved och talticka följs upp.

Gammal naturskogsartad skog (Avdnr. 45, 46, 58, 59, 60 och 61): En barrnaturskog är skyddad som biotopskydd sedan 2012. Skogen är tidigare utpekad som nyckelbiotop och består bl.a. av ett gammalt Domänreservat där det inte har skett skogliga åtgärder på många år. Trädsiktet består framförallt av mycket gammal tall med inslag av äldre gran och en del triviala lövträd. Död ved förekommer tämligen allmänt som torrträd och lågor. Området är mosaikartat med inslag av hållar och tallsumpskog.

Bevarandemål: Arealen äldre naturskogsartad skog ska inte minska. Gamla tallar och tallekologi gynnas i naturtypen. Död ved ska öka i naturtypen.

Skötsel: Avverka yngre gran men lämna äldre gran när de inte skuggar äldre tallar. Glesa ur yngre tallar dels där de står tätt intill gamla tallar och dels för att gynna ett mer vidkronigt växtsätt hos de kvarvarande tallarna och därmed skapa framtida gamla tallar. De flesta avverkade träd lämnas i beståndet för att öka andelen död ved. Torrträd skapas genom t.ex. ringbarkning. Andelen död ved följs upp.

Äldre barrblandskog (Avdnr. 21 och 306): Område med varierad biotoptyp av ca 90-årig barrblandskog, blandsumpskog och hällmarksskog söder om stort hällmarksområde, mitt i 2,5 km motionsspåret (avd. 21). 95-årig barrblandskog med Skogsmullestig (avd. 306).

Bevarande mål: Arealen barrblandskog ska inte minska och dess naturvårds- och friluftskvaliteter ska öka.

Skötsel: Avd. 21: försiktig gallring, friställa tallar och ekar som kan bli riktigt gamla. Skogen tillåts åldras minst till år 2065. Avd. 306: skogen tillåts åldras och sköts så att skoglig kontinuitet uppnås.

4.2.3. Skötsel av produktionsskogar med förstärkt hänsyn PF

I skogsbestånden där många människor utövar friluftsliv, nu och i framtiden, ska förstärkt hänsyn råda. Det gäller främst reservatets nordöstra hörn därifrån de flesta spår och leder utgår idag. I området kommer även ett motionsspår anpassat till människor med funktionshinder att anläggas inom en snar framtid. Skogsbestånden har hittills brukats konventionellt och hyser inga särskilda naturvärden idag.

Bevarandemål: Bevara och utveckla friluftsvärden med variation, framkomlighet och rika naturupplevelser. Arealen skog skött med minst förstärkt hänsyn ska inte minska.

Skötsel:

Fastighet Stora Kungsladugården 2:1 (Statens fastighetsverks skog, Avd nr. 18, 19, 20, 30.1, 32, 36, 37, 47, 50 och 52): inga kalhyggen, ingen föryngringsavverkning före år 2040. Vid föryngringsavverkning ska minst 50 träd per hektar lämnas som evighetsträd. Ingen harvning utan enbart försiktig fläckmarkberedning för att säkerställa naturlig föryngring. I avd. 30, 31 och 38 (ungskogar) tillämpas kontinuitetsskogsbruk.

Fastighet Arnö 1:3 (kommunens skog, Avd nr. 296, 300, 301, 304, 309, 311 och 312): minst 25% av arealen avsätts för naturvård/friluftsliv och högst 75% av arealen för produktion. Så långt det går ska andra föryngringsmetoder än slutavverkning tillämpas, s.k. kontinuitetsskogsbruk. Inga kalhyggen, ingen föryngringsavverkning före år 2040. Vid en föryngringsavverkning ska minst 50 träd per hektar lämnas som evighetsträd. Ingen harvning utan enbart försiktig fläckmarkberedning om det behövs för att säkerställa naturlig föryngring.

4.2.4. Skötsel av produktionsskogar med generell hänsyn PG

Resten av skogen kommer att användas för skogsproduktion med generell hänsyn till naturvärden, kulturvärden och värden för friluftslivet. I dessa bestånd liksom i hela reservatet följs de gröna skogsbruksplaner och Forest Stewardship Councils (FSC) principer och kriterier enligt svensk standard, se bilaga 2.4. Utöver det strävar vi att öka lövandelen i hela reservatet, både för att höja naturupplevelsen och naturvärdena.

Bevarandemål: Arealen produktionsskog skött enligt FSC principer och kriterier ska inte minska. Lövandelen ska öka.

Skötsel: Hänvisar till gröna skogsbruksplaner och bilaga 2.1. Efter röjning och gallring i tallmarker ska andelen lövträd vara minst 10%. Efter röjning och

gallring i granmarker ska motsvarande andel vara minst 20% . Lövandelen följs upp.

4.2.5. Skötsel av skogliga småvatten

I reservatet finns huvudsakligen tre stycken små bäckar med förgreningar som delvis har rättats och dikats ur. Recipienten är Kilaån som är utpekad som Natura 2000-område. Även om bäckarna/dikena inte för vatten året runt är de mycket värdefulla på våren som reproduktion- och födomiljö till groddjur och vatteninsekter. Dessutom brukar en annorlunda växtlighet trivas i eller i anslutning till vattendrag.

Bevarandemål: Andelen vattendrag med naturlig vattenföring ska öka.

Skötsel: Inventera samtliga bäckar i reservatet och klassa dem enligt blå målklassning. Utgå från klassningen för skötsel och skyddsåtgärder vid ev. avverkning i området. Undvika dikesrensning där det inte är direkt nödvändigt för avvattnings av produktiva skogsbestånd.

5. Uppföljning

5.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Respektive reservatsförvaltare ansvarar för att uppföljning av ev. genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år.

5.2. Uppföljning av bevarandemål

Nyköpings kommun ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för anläggningar för friluftslivet och information.

Nyköpings kommun ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart tionde år för:

- Utbud av aktiviteter och upplevelser kopplade till motion och friluftsliv.
- Befolkningsgrupper som utnyttjar området för motion och friluftsliv.
- Utbredning av naturtyper hållmarksskog, gammal naturskogsartad skog, sumpskog med äldre tall, bergbrant, lövskog med lundkaraktär, äldre barrblandskog och skogliga småvatten.
- Andelen löv.
- Andelen vattendrag med naturlig vattenföring.
- Typiska strukturer och arters utbredning i vissa biotoper: gamla träd, död ved, talticka, knärot, hålhäckande fåglar, rovfåglar, hönsfåglar. Andra viktiga strukturer och arter kan tillkomma.

5.3. Kostnader och finansiering

Nyköpings kommun, Kultur- och fritidsnämnden, ansvarar för anläggningar för friluftlivet, informationsskyltar och dylikt i hela reservatet. Föreningen Friluftsförbundet i Nyköping sköter all drift och underhåll mot kommunalt bidrag.

Skogsskötsel och uppföljning av skötselåtgärder bekostas av respektive förvaltare.

Uppföljning av bevarandemål bekostas av Nyköpings kommun, Bygg- och tekniknämnden genom naturvårdsbudgeten.

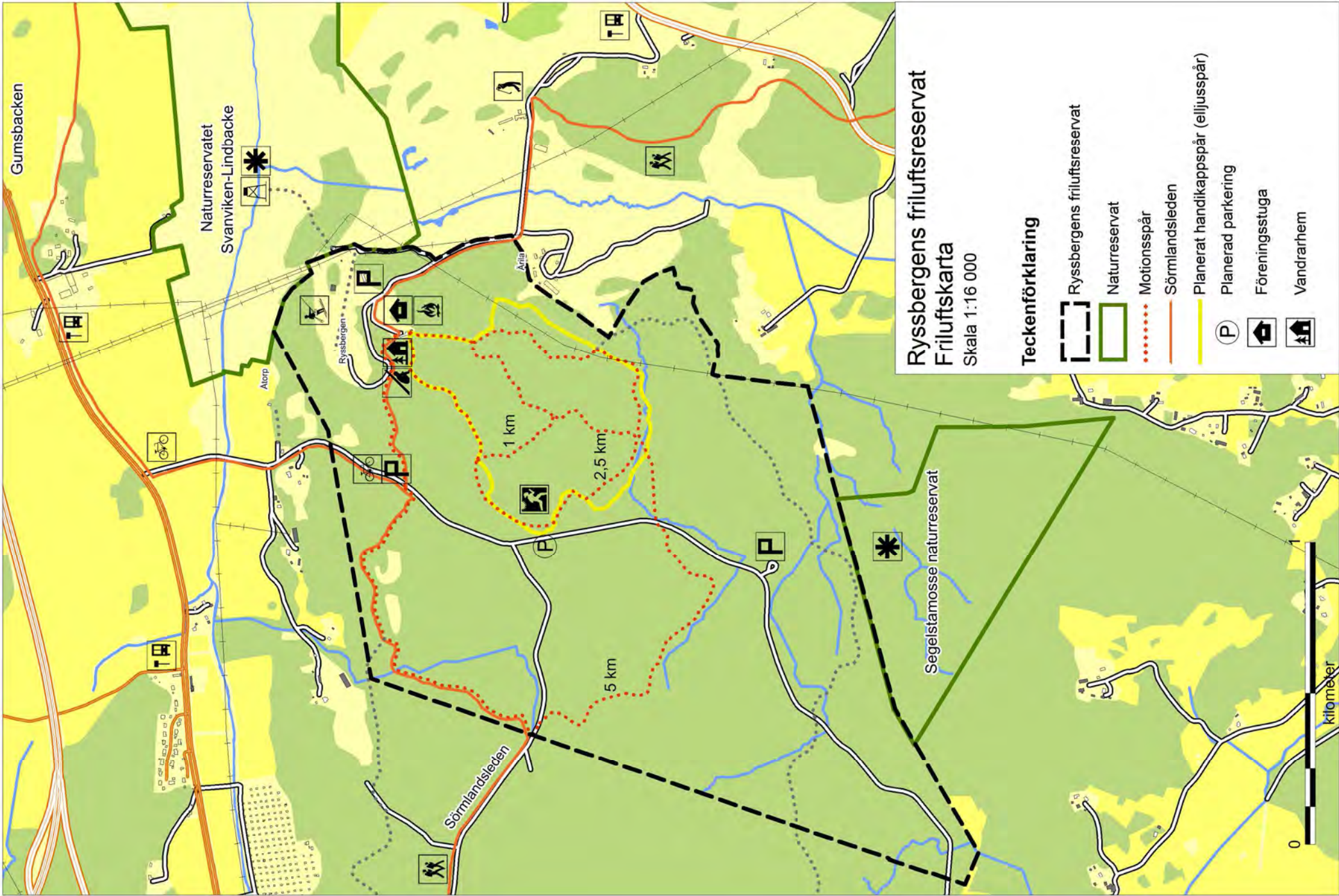
Bilagor:

2.1. Friluftskarta.

2.2. Skötselplanekarta.

2.3. Skogsbrukskarta med avdelningsnummer.

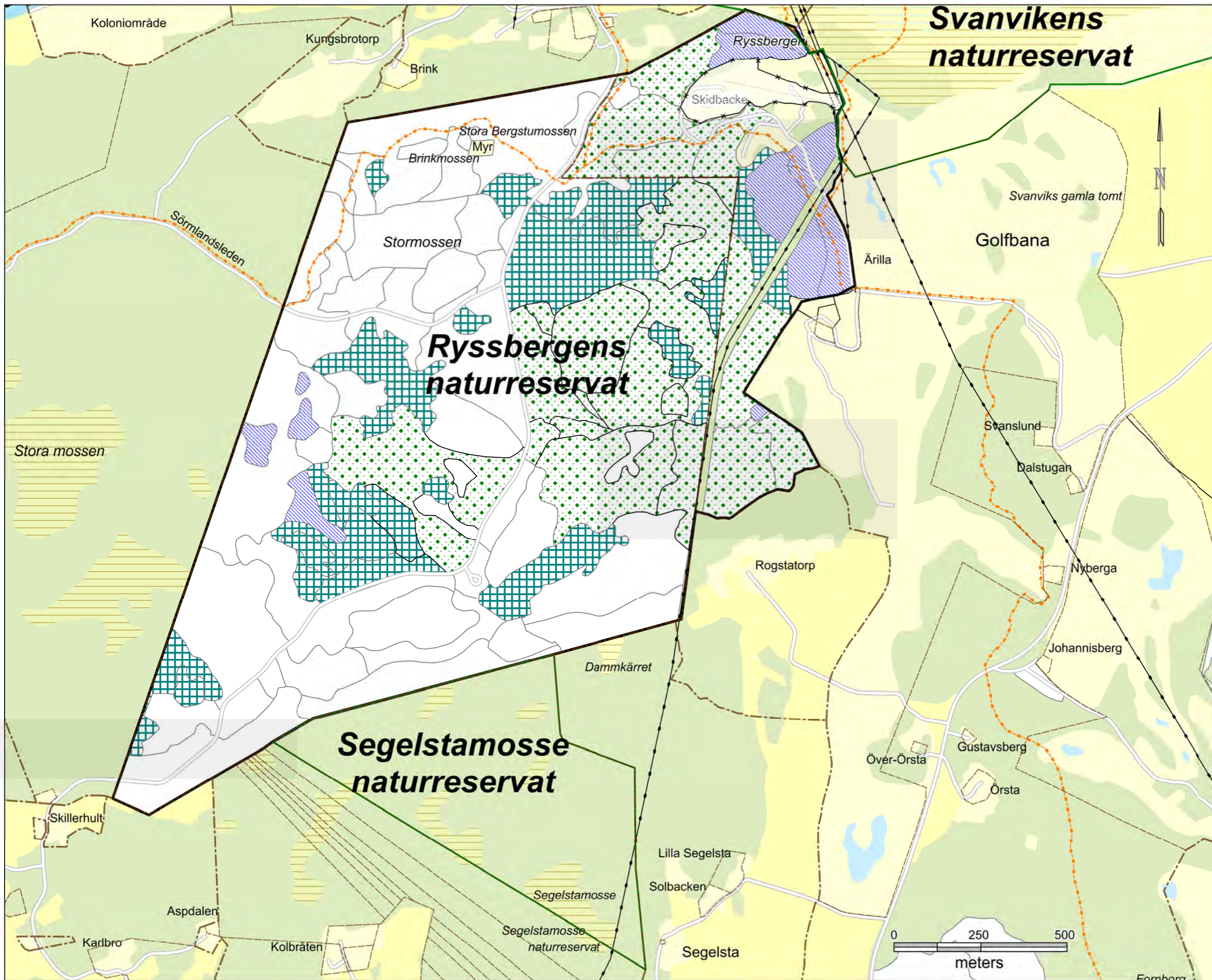
2.4. Urval från Forest Stewardship Councils (FSC) principer och nationella kriterier enligt svensk standard år 2010.

Rysbergens friluftreservat
Friluftskarta
 Skala 1:16 000

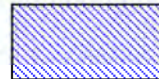

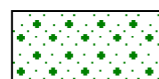
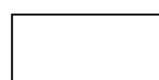
Teckenförklaring

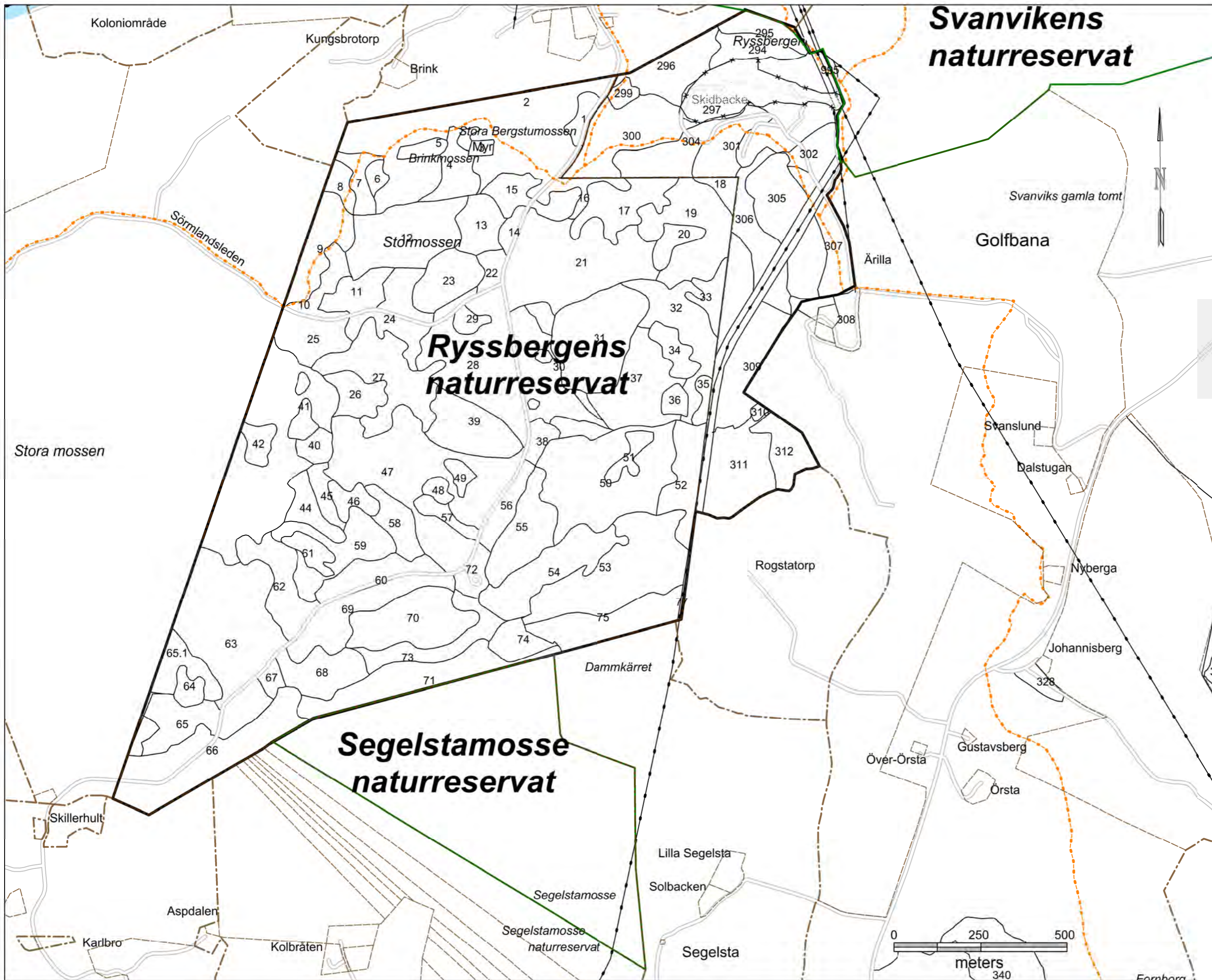
- Rysbergens friluftreservat
- Naturreservat
- Motionsspår
- Sörmlandsleden
- Planerat handikappspår (eljusspår)
- Planerad parkering
- Föreningsstuga
- Vandrarhem

Bilaga 2.2. Skötselplanekarta.
 Tillhör Kommunens beslut om
 Ryssbergens naturreservat.
 Dnr SHB14/243
 Dnr KK14/734
 Dnr KK15/733

Teckenförklaring

	Ryssbergens naturreservat
	NO
	NS
	PF
	PG

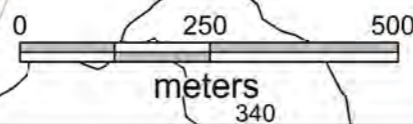
Svandvikens naturreservat

Bilaga 2.3. Skogsbrukskarta med avdelningsnummer.
 Tillhör Kommunens beslut om Ryssbergens naturreservat.
 Dnr SHB14/243
 Dnr KK14/734
 Dnr KK15/733

Ryssbergens naturreservat

Segelstamosse naturreservat

Golfbana

Bilaga 2.4

Bilaga 2.4. Ett urval från Forest Stewardship Councils (FSC) principer och nationella kriterier enligt svensk standard år 2010

Målet med FSC är att förvalta och bruka skogen i former som bl.a. vidmakthåller och vid behov återskapar ekosystemens produktionsförmåga, fundamentala ekologiska processer och biologiska mångfald; beaktar rekreationsvärden.

FSC standarden är en levande dokument som skrivs om vart 5e år.

Princip 5. Skogsbruksåtgärderna ska gynna ett effektivt nyttjande av skogens mångfald av produkter och andra nyttigheter för att säkerställa ekonomisk bärkraft och ett stort antal miljöbetingade och sociala fördelar.

Skogsbrukare ska planera och genomföra skoglig verksamhet som berör rekreationsvärden med särskild omsorg. Skogsbrukare ska planera och genomföra skogsbruksåtgärder så att framkomlighet bevaras och skador undviks på frekvent använda stigar.

Princip 6. Skogsbruket ska bevara den biologiska mångfalden och därtill knutna värden, vattentillgångar, jordar, unika och känsliga ekosystem och naturtyper och därigenom bibehålla de ekologiska funktionerna och skogens karaktär.

Skyddsvärda miljöer och arter: Skogsbrukare ska undanta från skogsbruksåtgärder utpräglad olikåldrig och skiktad naturskog, nyckelbiotoper och impediment. Skogsbrukare ska dokumentera förekomst och hänsyn gällande rödlistade arter utanför avgränsade nyckelbiotoper, kända rovfågelbon och tjäderspelplatser samt genomföra åtgärder för att skydda dessa.

Skoglig kontinuitet: Skogsbrukare ska använda metoder såsom fröträdställning, skärm, luckhuggning, blädning, plockhuggning där de åstadkommer god förnygring med för ståndorten och skötselmålen lämpliga trädslag.

Död ved: Skogsbrukare ska lämna alla högstubbar, lågor och andra träd som varit döda längre tid än 1 år.

Främja löv: Skogsbrukare ska planera och genomföra skogsbruksåtgärder så att lövträd utgör minst 10 % av volymen vid förnygringsavverkning. Bestånden ska skötas så att goda betingelser för lövträdsknuten biologisk mångfald främjas.

Värdefulla biotoper: Skogsbrukare ska avgränsa som hänsynsytor småbiotoper med särskilda naturvärden och vid behov skyddszoner i

anslutning till biotoper med särskilda naturvärden. Skogsbrukare ska i anslutning till våtmarker och impediment främja kontinuerligt beskogade, om möjligt skiktade, topografiskt, hydrologiskt och ekologiskt betingade övergångszoner.

Evighetsträd: Skogsbrukare ska lämna stormfasta träd av olika trädslag med goda förutsättningar att utvecklas till grova och gamla träd under nästa omloppstid i syfte att åstadkomma minst 10 sådana träd per hektar i kommande skogsgeneration.

Naturvärdesträd: Skogsbrukare ska lämna hänsynsytor, kantzoner eller trädgrupper samt naturvärdesträd på sådant sätt att större kala ytor undviks. Skogsbrukare ska lämna och värna, vid alla skogsbruksåtgärder, alla naturvärdesträd: avvikande, särskilt grova och/eller gamla träd; grova träd med påtagligt vid och grovgrenig och/eller platt krona; grova, tidigare frivuxna, s.k. hagmarksgranar; grova aspar och alar där sådana inte förekommer rikligt, i barrdominerade bestånd; trädformig sälg, rönn, oxel, lönn, lind, hägg och fågelbär, samt grov hassel i barrdominerade bestånd; grova enar ; träd med påtagliga, öppna brandlyror; hålträd och träd med risbon; träd med tydliga äldre kulturspår; enstaka eller mindre grupper av ädla lövträd i det boreala skogslandskapet. Skogsbrukare ska planera och bruka sitt markinnehav så att ett betydande antal lövträd och ett lämpligt antal övriga träd ges goda livsbetingelser för att därigenom kunna bilda naturvärdesträd.

Naturvårdsmål: Ett för landskapet representativt urval av befintliga ekosystem ska bevaras i sitt naturliga tillstånd och märkas ut på kartor. Skogsbrukare ska prioritera områden efter deras betydelse för den biologiska mångfalden och representativitet i landskapet. Skogsbrukare ska undanta minst 5 % av sin produktiva skogsmarksareal från andra åtgärder än skötsel påkallad för att bevara och främja biotopens naturliga eller hävdbetingade biologiska mångfald.

Skogsvatten: Skogsbrukare ska åtgärda i samband med upprustning av vägtrummor befintliga vandringshinder orsakade av trummorna. Större skogsbrukare ska upprätta åtgärdsplaner i särskilt värdefulla vattendrag för att ta bort vandringshinder för vattenlevande organismer, som orsakats av vägtrummor. Skogsbrukare ska ha rutiner som medför att åtgärder längs vattendrag och öppna vattenytor främjar kontinuerligt beskogade, om möjligt skiktade, topografiskt, hydrologiskt och ekologiskt betingade övergångszoner. Skogsbrukare ska planera och bruka sitt markinnehav så att lövdominerade bestånd med goda förutsättningar för biologisk mångfald bibehålls och/eller skapas på fuktig sedimentmark som gränsar till vattendrag och öppna vattenytor, i sedimentraviner och på andra naturligt lövdominerade fuktiga/blöta marker.

ilaga 2.4

**Fastighetsförteckning vid områdesskydd enligt
MB**

2015-06-22

Ärendenummer

D15441

Ärendenummer Lst

VIC Natur id nr

Handläggare

Ann-Christin Arkedal

Ärende Naturreservat: Ryssberget

Kommun: Nyköping

Län: Södermanland

Fastigheter inom området (fastigheter, sänjelotter, fiskelotter, byggnad å, allmänt vattenområde)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Arnö 1:3	Nyköpings Kommun 611 83 NYKÖPING	
Stora Kungsladugården 2:1	Statens Fastighetsverk Box 2263 103 16 Stockholm	

Marksamfälligheter inom området (samfällid mark, samfällt vatten, samfällt fiske, allmänningar)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
Inga marksamfälligheter inom området		

Anläggningsamfälligheter inom området (Gemensamhetsanläggningar enligt AL, anläggningar enligt LSV)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
Stora Bergstugan ga:3	Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet C/O Kurt Carlsson Nicolai Aspdalen 611 92 Nyköping	

Delägarfastigheter däribland

Arnö 1:3	Nyköpings Kommun 611 83 NYKÖPING	
Bergshammars-Ekeby 7:1	Sjöberg, Lars Anders Önsätter Lillgård 610 28 Vikbolandet	
Bränn-Ekeby 8:27	Staten NATURVÅRDSVERKET 106 48 Stockholm	

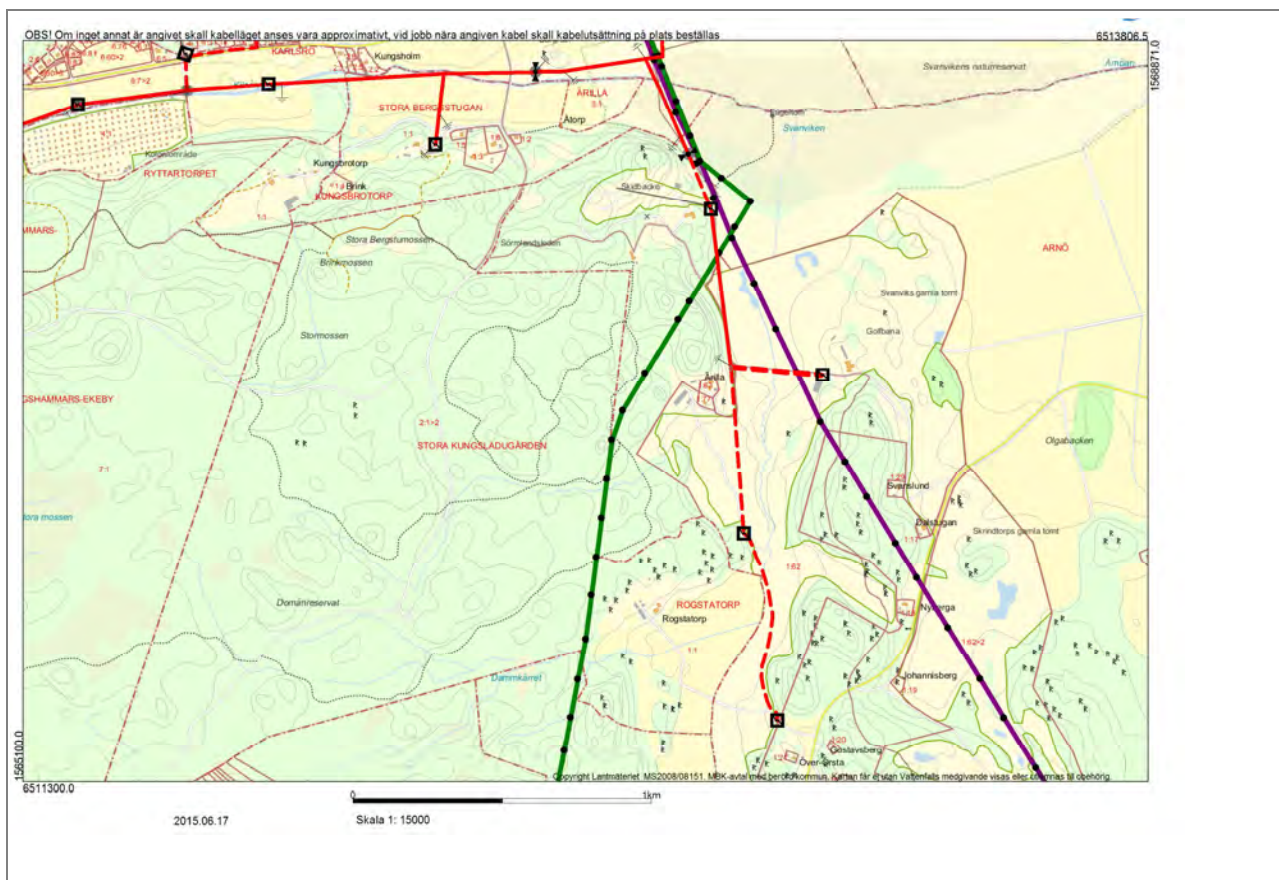
Bränn-Ekeby 19:7	<p>½ andel Jutterström, Lars Magnus Karlbros Solgläntan 1 611 92 Nyköping</p> <p>½ andel Jutterström, Petra Karlbros Solgläntan 1 611 92 Nyköping</p>	
Bränn-Ekeby 21:3	<p>½ andel Bergkvist, Dennis Sven Olof Karlbros Stjärnåsen 1 611 92 Nyköping</p> <p>½ andel Lindberget, Linda Maria Katarina Karlbros Stjärnåsen 1 611 92 Nyköping</p>	
Stora Bergstugan 1:6	<p>½ andel Månsson, Helen Ann-Gerd Maria Bergsstugan 1 611 92 Nyköping</p> <p>½ andel Månsson, Bengt Göran Bergsstugan 1 611 92 Nyköping</p>	
Stora Kungsladugården 2:1	<p>Statens Fastighetsverk Box 2263 103 16 Stockholm</p>	
Stora Marsäng 1:2	<p>Eriksson, Hans Anders Stora Marsäng 1 611 95 Nyköping</p>	
Stora Marsäng 1:17	<p>Andersson, Anna Gunilla Katarina Karlbros 1 611 95 Nyköping</p>	

<p>Arnö ga:21</p>	<p>Delägarförvaltning tillämpas</p>	
<p>Samtliga delägende fastigheter</p>		
<p>Arnö 1:3 andel 15200</p>	<p>(se ovan)</p>	
<p>Arnö 1:29 andel 378</p>	<p>Eriksson, Gun Viola Nikolai Svanslund 1 611 92 Nyköping</p>	

Arnö 1:62 andel 18000	Ärila Golf AB (publ) Nicolai 611 92 Nyköping	
Arnö 1:63 andel 3045	Lagerkvist, Jan Olof George Ärilla 2 611 92 Nyköping	
Arnö 1:77 andel 3045	Sandell, Ann-Louise Ärilla 3 611 92 Nyköping Brolin, Tobias Lennart Ärilla 3 611 92 Nyköping	
Svanvikens naturreservat andel 3114		

Rättigheter inom området (servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt, vägrätt, viltvårdsområde, fiskevårdsområde, rättigheter mineral/torv)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
<p>Många avtalsservitut samt en nyttjanderätt område för Vattenfall finns inskrivna på fastigheten Arnö 1:3. Av original går inte att utröna om området berörs av dessa då det ej finns någon karta.</p> <p>Servitutsbevakning för Vattenfall har på fråga om dessa svarat:</p> <p><i>"Vattenfall har en ledning som berörs. Det finns en pågående ledningsrättsförrättning för den ledningen. Ledningen illustreras med grön heldragen linje, se bifogad karta."</i></p> <p>Se nedan</p>	Vattenfall	

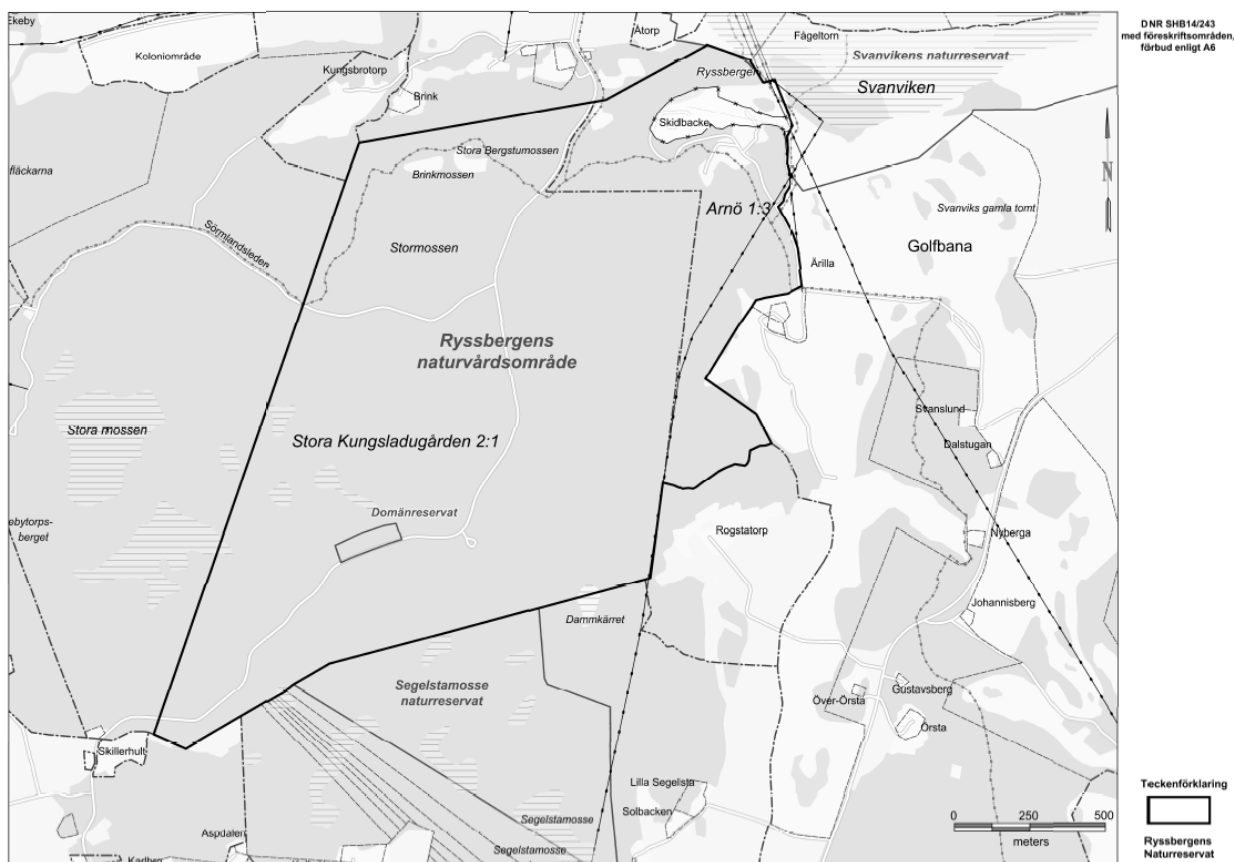

Pågående ledningsförrättning är ärende D06108, men ledningen ser ut att överensstämma med nedanstående ledningsrätt.

Lr 1 0480-06/76.1		Servitut, Starkström
	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	
Belastar:		
Arnö 1:3	Nyköpings Kommun 611 83 NYKÖPING	
Stora Kungsladugården 2:1	Statens Fastighetsverk Box 2263 103 16 Stockholm	
Allmän väg		
Ingen allmän väg inom reservatet		
Viltvårdsområde/fiskevårdsområde	Företrädare, förening adress	Anm
Inga viltvårds- och fiskevårdsområden inom reservatet		
Mineral- och torvrättigheter	Ägare/innehavare, adress	Anm

Mineral- och torvrättigheter	Ägare/innehavare, adress	Anm
Inga mineral- och torvrättigheter inom området		
Vägar utanför reservatet (av Nyköpings kommun anvisade vägar för åtkomst av reservatet)	Ägare/innehavare adress	Anm
<i>"Två vägar kommer att ingå i reservatet: dels vägen förbi Ärilla från korsningen till handikapprampen vid Svanviken och norrut mot skidbacken; dels grusvägen till Skillerhult. Båda kommer att användas för att nå reservatet."</i>		
Vägen förbi Ärilla från korsningen till handikapprampen vid Svanviken och norrut mot skidbacken Se Arnö ga:21 ovan	Reservatets kan behöva få del i denna ga genom förrättningsåtgärd alternativt via överenskommelse.	
Grusvägen till Skillerhult Se Stora Bergstugan ga:3 ovan	Reservatets kan behöva få del i denna ga genom förrättningsåtgärd alternativt via överenskommelse.	
Gällande detaljplaner		
Ingen detaljplan inom området		
Annat	Ägare/innehavare, adress	Anm
Karta över utrett område (Kartredovisningen har inte rättsverkan)		

Karta över utrett område (Kartredovisningen har inte rättsverkan)

Uppllysning

Utredningen saknar servitut som eventuellt tillkommit genom vattendom eller liknande. Vidare saknas eventuellt avtalsrättigheter som inte är offentliggjorda genom inskrivning. Utredningen saknar rättskraft. Älgskötselområden och renskötselrätt har inte utretts.

Fastighetsförteckningen upprättad av

Ann-Christin Arkedal

Samrådsredogörelse Ryssbergens naturreservat

23 juni 2105 hade Nyköpings kommun och Statens fastighetsverk samrådsmöte med Länsstyrelsen i Södermanlands län och Skogsstyrelsen.

Mellan 1 juli och 18 september 2015 var förslagen på reservatsbeslut, reservatsföreskrifter och skötselplan ute på samråd.

Vid ett informationsmöte 2 juli 2015 deltog representanter från Friluftsrämjandet, Nyköpings Golfklubb, Fågelföreningen Tärnan, Föreningen Sörmlandsleden, Ryssbergens Jaktklubb och närboende.

Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet, Vattenfall, Friluftsrämjandet, Länsstyrelsen i Södermanlands län och Statens fastighetsverk kom med skriftliga yttranden som innebär endast mindre ändringar i beslut, föreskrifter och skötselplan jämfört remissversionen, enligt nedan:

- Vi ändrar i föreskrift A4 och förtydliggar att förbudet gäller att "Dra fram nya luftledningar större än 10 KV".
- Vi förtydliggar föreskriften A8 till: "Utan kommunens och markägarens tillstånd är det förbjudet att uppföra byggnad eller anläggning, bygga ut befintliga byggnader eller ersätta befintlig byggnad" dvs vi tar bort "med byggnad av samma storlek" som var förvirrande. Tillstånd kan bara ges till åtgärder som bidrar till reservatets syfte.
- Föreskriftsområden i beslutskarta 1.1. kompletteras med impedimentytter med höga tallskogsvärden (hällmarksskog), biotopskydd och övriga NO/NS-klassade områden, vilket ändrar den totala arealen i föreskriftsområden till 56 ha vara 45 ha är produktiv skogsmark.
- Vi lyfter information om skötsel och förvaltning under rubriken Upplysningar. Vi lyfter meningen "Skogsvårdslagen där Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet gäller i all skogsmark i reservatet förutom i föreskriftsområden enligt A6" från rubriken Övriga bestämmelser till rubriken Upplysningar.
- Fågelarterna berglärka och vinterhämppling stryks från artlistan i skötselplanen.

- Vi ändrar skötselansvisning i skötselområde "Äldre barrblandskog (Avdnr. 21 och 306) till: " Avd. 21: försiktig gallring, friställa tallar och ekar som kan bli riktigt gamla. Skogen tillåts åldras minst till år 2065. Avd. 306: skogen tillåts åldras och sköts så att skoglig kontinuitet uppnås."

Sändlista samråd:

Nyköpings kommun:
Mark- och exploateringsenheten
Miljöenheten
Kultur- och fritid

Statens fastighetsverk
Friluftsförbundet i Nyköping
Föreningen Sörmlandsleden
Ryssbergens jaktklubb
Vattenfall
Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet
Delägare i väg Arnö ga:21

Länsstyrelsen i Södermanlands län
Skogsstyrelsen Sörmland-Örebro distrikt

Sörmlands museum
Naturskyddsföreningen södra Sörmland
Fågelföreningen Tärnan
Sörmlands Ornitologer
Sörmlandsentomologer
Botaniska Sällskapet i Stockholm
Nyköpings Frisksportarklubb

Inkomna yttranden:

Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet

Fel adress som orsakade att samfälligheten inte deltog i samrådsmötet 2015-07-02.

Hur tänker kommunen lösa vägfrågan då det troligtvis kommer att öka trafiken på vägen samt att parkeringen ska utökas.

Bemötande:

Adressen fick kommunen genom Lantmäteriets fastighetsförteckning. Vi beklagar naturligtvis att vägsamfälligheten inte kunde delta i informationsmötet på grund av fel adress och ändrar adressen för framtida kommunikation.

Nyköpings kommun har redan idag del i Karlbro-Bergstugans vägsamfällighet. Kommunen bedömer att det är möjligt att biltrafiken ökar på grusvägen till Skillerhult när motionsspåret för personer med funktionshinder och tillhörande parkering är byggda. Vi avser mäta trafikmängden innan och efter åtgärd för att uppskatta ökningen, därefter tänker vi föra en dialog med vägsamfälligheten för att komma överens om ersättning i proportion med den eventuella trafikökningen.

Vattenfall

Vattenfall kräver att hänsyn tas till följande:

Vattenfall yrkar på att föreskrift A4 tas bort. Vattenfall måste ha rätt att bibehålla och förnya befintliga nätanläggningar.

För att minska påverkan av befintlig 45 kV ledning inom Svanvikens naturreservat har Vattenfall diskuterat möjligheten att bygga om denna 45 kV luftledning i nytt utförande parallellt med befintlig 132 kV luftledning. Vid bildande av nya naturområden, t.ex. naturreservat, gäller att restriktionerna inte får förhindra Vattenfall att utföra återkommande drift- och underhållsåtgärder som man är ålagda att utföra bl.a. enligt Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

Reservatföreskrifterna får inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt gällande ledningsrätt eller servitutavtal bl.a. vad gäller återkommande underhållsarbeten som röjning av skogsgata.

Vattenfall har följande yrkanden:

- full tillgång till luftledningar och markkablar med dess tillhörande delar. Vattenfalls personal och entreprenörer ska bl.a. kunna ta sig fram med alla för ändamålet anpassade fordon för att utföra erforderliga drift- och underhållsåtgärder utan att tillstånd eller anmälan erfordras.
- rätt att för all framtid bibehålla elektrisk ledning med tillbehör såsom stolpar, stag, linor samt jordtag och övriga säkerhetsanordningar för lednings bibehållande.
- rätt att fälla för luftledning hinderliga eller för dess säkerhet farliga träd och buskar.
- rätt att utföra erforderliga markarbeten vid drift och underhållsåtgärder.
- rätt att inom området ta för luftledningens anläggande och bibehållande erforderlig sten, vilken inte upplagts för särskilt ändamål.
- rätt att uppföra ny luftledning eller markkabel eller till luftledningen tillhörande delar inom befintliga ledningsgator.

Vattenfall ska utöva rättigheterna så att området inte betungas mer än nödvändigt.

Naturvårdsförvaltaren får inte i luftledningens närområde ändra markanvändningen genom att exempelvis uppföra byggnad, parkeringsplats, stängsel eller annan anläggning eller anordna upplag så att luftledningens bibehållande enligt vid varje tidpunkt gällande säkerhetsföreskrifter äventyras.

Bemötande:

Kommunen tackar Vattenfall för en tydlig karta som beskriver var befintliga ledningar ligger i det aktuella området.

Vi anser att Vattenfalls yrkanden faller under punkten sida 3 i förslag till beslut som lyder "Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normal drift, underhåll och tillträde till, vid tidpunkten för beslut, befintliga byggnader, el-, tele-, avloppsledningar, vägar och parkering" förutom nedanstående två punkter.

Vi ändrar i föreskrift A4 och förtydliggar att förbudet gäller att "Dra fram nya luftledningar större än 10 KV". Det betyder att Vattenfall ska söka dispens från föreskriften inför uppförande av nya ledningar större än 10 KV, oavsett placering.

Vattenfall ska alltid samråda med markägaren innan fällning av träd som står utanför servitutsområdet.

Friluftsförändringen

Vi ser med stor tillfredsställelse att vår idé som väcktes för många år sedan om att bilda ett reservat med inriktning på friluftsliv äntligen kommer till stånd.

Här är några synpunkter och frågor:

- Kostnader och finansiering behöver förtydligas. Utöver skötselplan är det viktigt att det tas fram en investerings- och åtgärdsplan årsvis för de närmaste 5 åren.
- Vad gäller om jakt och ev konflikt med friluftslivet? Det kan vara nödvändigt att särskilt informera om detta för besökande.
- Hur löser man tillgång till toalett (även handikappanpassad) när lokalerna inte är öppna?
- Beskriv gärna vad som avses med "Skogsmullestigen" - vad syfte och utveckling innebär.
- Inom området finns bra förutsättningar för klättring och hinderbana vilket borde finnas med som viktiga steg i utbudet, jämför 4.1.6 i Skötselplanen (Kottebanan i Vrinneviskogen i Norrköping är ett exempel där fantasifulla hinder har byggts upp som inbjuder till att klättra, hoppa och balansera).

- Dräneringen från den stora parkeringsytan måste åtgärdas eftersom det speciellt vid variation i snösmältning/frysning innebär stora problem både med halka vid tillfarten under bron för liften och utflöde i själva backen. Det finns även viss ansamling av vatten under själva byggnaden.

Bemötande:

Bildandet av reservatet inkl. gränsmarkering, ridled och information är redan finansierat genom kommunala medel och LONA-bidrag från Länsstyrelsen och ska vara klart till år 2017. Andra investeringar t.ex. motionsspår för personer med funktionshinder, ny bilparkering och tillgänglighetsanpassning av byggnader ingår i Friluftsförbundets planer.

Idag upplevs inte jakten som ett problem i området och regleras därför inte särskilt i reservatsföreskrifter. Bra kommunikation är viktig mellan jaktlaget och Friluftsförbundet som anordnar evenemang för allmänheten. Information för besökare kommer att finnas på informationsskyltar.

Friluftsförbundet har planer på att bygga en handikaptoalett i anslutning till lägerboendet, som blir öppen för allmänheten.

Skogsmullestigen är Friluftsförbundets eget projekt och syftar en stig med olika aktiviteter i skogen lämpade för barn.

I skötselplanen står att "möjligheter till aktiviteter och upplevelser kopplade till motion och friluftsliv ska öka i reservatet" med åtgärd "främja aktiviteter och anläggningar för friluftslivet som bidrar till reservatets syfte". Klättring och hinderbana är bra exempel på aktiviteter/anläggningar som skulle kunna erbjudas i Ryssbergens naturreservat.

Dräneringsfrågan har Friluftsförbundet hand om.

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen har tagit del av remissen och ställer sig positiv till förslaget om bildande av ett kommunalt naturreservat vid Ryssbergen.

Länsstyrelsen lämnar följande synpunkter:

Uppgifter om reservatet

Naturvårdsregister ID för området blir 2044157.

Bra att det framgår hur mycket skog som blir skyddat via föreskriftsområde (föreskrift A6). För att kunna beräkna reservatets bidrag till miljömålet Levande skogar behöver även arealen produktiv skog framgå.

Föreskrifter

Föreskriften A8 upplevs otydlig. Avser den att man inte får ersätta äldre befintlig byggnad med byggnad av samma storlek dvs att man får ersätta befintlig byggnad med en byggnad av annan storlek? Eller har ett undantag fallit bort så det är tänkt att man ska få ersätta en byggnad med byggnad av samma storlek? Bör förtydligas.

Bilaga 1.1. Beslutslista med föreskriftsområden enligt A6

Bra att föreskriftsområdena redovisas tydligt i egen beslutsbilaga. Då ytorna kommer bli skyddade som föreskriftsområden bör de tydligare överensstämja med ytan för biotopskyddet samt ytorna med registrerade nyckelbiotoper. Nu framgår det inte att impediment också ingår.

Skötsel och förvaltning, ändras förslagsvis till Upplysningar

Bra att det är tydligt vilka alla de inblandade aktörerna är och vilka roller och ansvar var och en har då det är väldigt många aktörer inblandade.

Under upplysningar bör lämpligen informationen lyftas in om att skogsvårdslagen inte gäller inom föreskriftsområdena medan den gäller i all övrig skogsmark.

Skötselplanen

2.4.2. Biologiska bevarandevärden

Fågelarterna berglärka och vinterhämling bör strykas då de inte är relevanta för reservatet.

4.2. Skötsel av skog

Att samråd måste ske med kommunen inför en förnygringsavverkning samt att sådana inte får ske under perioden 20 april-20 juni kan anses som en reglering i markanvändningen och bör då finnas i beslutet som en föreskrift.

4.2.2. Skötsel av skogar med naturvårdande skötsel

I skötselområde "Äldre barrblandskog (Avdnr. 21 och 306) blandas produktionsmål och naturvårdsmål ihop. Eftersom det är NS så har man naturvårdsmål för områdena och då bör inte förnygringsavverkning eller kontinuitetsskogsskötsel vara aktuella, då de båda är skogsbruksmetoder.

Bemötande:

Arealen produktiv skog är 246 ha och framgår på sida 2 i förslag till beslut under rubriken "Uppgifter om reservatet" och på sida 1 i förslag till skötselplan under rubriken "Uppskattade arealer av naturtyper".

Vi förtydliggar föreskriften A8 till: "Utan kommunens och markägarens tillstånd är det förbjudet att uppföra byggnad eller anläggning, bygga ut befintliga byggnader eller ersätta befintlig byggnad" dvs vi tar bort "med byggnad av samma storlek" som var förvirrande. Tillstånd kan bara ges till åtgärder som bidrar till reservatets syfte.

Föreskriftsområden i beslutskarta 1.1. kompletteras med impedimentytor med höga tallskogsvärden (hällmarksskog), biotopskydd och övriga NO/NS-klassade områden, vilket ändrar den totala arealen i föreskriftsområden till 56 ha vara 45 ha är produktiv skogsmark. Bergimpediment är skogsmark enligt Skogsvårdslagen och eftersom de kommer att skötas som hällmarksskogar med naturvårdsskötsel NS bör de ingå i föreskriftsområden. Avdelningsnummer 16 i norra delen av nyckelbiotopen N1167-2012 avser Statens fastighetsverk bruka med fortsatt produktionsmål eftersom det rör sig om ett gallringsbestånd.

Vi lyfter information om skötsel och förvaltning under rubriken Upplysningar. Vi lyfter meningen "Skogsvårdslagen där Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet gäller i all skogsmark i reservatet förutom i föreskriftsområden enligt A6" från rubriken Övriga bestämmelser till rubriken Upplysningar.

Fågelarterna berglärka och vinterhämpling stryks från artlistan i skötselplanen.

Att Statens fastighetsverk samråder med kommunen inför föryngringsavverkning samt att föryngringsavverkning ej sker 20 april-20 juni anser vi vara arbetssätt och skötselplanering som ingår i skötselplanen, inte i föreskrifter.

Vi ändrar skötselplanering i skötselområde "Äldre barrblandskog (Avd. 21 och 306) till: " Avd. 21: försiktig gallring, friställa tallar och ekar som kan bli riktigt gamla. Skogen tillåts åldras minst till år 2065. Avd. 306: skogen tillåts åldras och sköts så att skoglig kontinuitet uppnås."

Statens fastighetsverk

Statens fastighetsverk ser positivt på de framförda förslagen på reservatsbeslut, reservatsgränser samt skötselplan. SFV har intentionen att tillsammans med kommunen arbeta för att underlätta för friluftslivet och gynna den biologiska mångfalden i området samtidigt som ett skonsamt skogsbruk bedrivs.

Hur du överklagar kommunens beslut om Ryssbergens naturreservat

Beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det går emot en.

Överklagandet ställs till Länsstyrelsen i Södermanlands län **senast tre veckor efter kungörelsen.**

Överklagandet skickas till:

Nyköpings kommun

Samhällsbyggnad

611 83 Nyköping

Av överklagandet ska framgå vilket beslut du överklagar (ange diarienummer) och hur du vill att beslutet ska ändras. Du bör också tala om varför du anser att beslutet ska ändras. Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med detta.